

AARSSKRIFT

FOR

DANSK SKAKPROBLEM KLUB

1940

1940

DEN 9. APRIL 1940! En Aarsberetning paa Dansk kan ikke begynde paa anden Maade. Den Dato vil mindes længere end de andre store Datoer i vor Historie, den 10. Februar 1659, den 2. April 1801, den 18. April 1864 og alle de andre Datoer og Aarstal for Landets store Begivenheder. Den 9. April 1940 er en meget stor Dag, ikke fordi den bragte os nogen Glæde — tværtimod, stor var den Sorg, den bragte. Der brast en 1000-aarig Tradition, en Illusion om, at Danmark betød noget i Rigernes Tal, en Illusion om, at de samme Ord har samme Værd, hvad enten det er en stor eller en lille Nation, der udtaler dem, en Illusion om, at Ord, ja Løfter, overhovedet betyder noget, naar de Store handler.

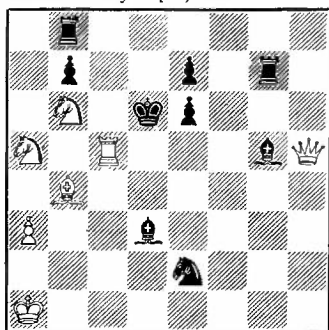
Og hvad betyder det saa for vor paa en Gang lille og dog saa store Verden, Skakopgaverne? Meget i mange Maader; thi den 9. April 1940 vedrører alt, der har Tilknytning til dansk Liv, ikke mindst dansk Aandsliv. Vi er kommet til at besinde os paa, hvad det vil sige at være dansk, om det staar og falder med den politiske Selvstændighed, om det staar og falder med, hvem der raader for, hvad der maa siges og skrives offentligt; og vort Standpunkt, vor Vilje til at hævede vor Danskhed, vil blive skærpet, jo mere man maatte prøve fra de nuværende Herrers Side at paatvinge os et System, der ikke tilpasses efter dansk Sæd og Skik, og jo mere man vil sætte sig ud over de Frihedsbestemmelser, som har været Folkets grundlovmæssige Ret i snart 100 Aar. Samtidig med, at de materielle Kaar forringes fra Dag til Dag, og det gaar op for os, at vi fremtidig — maaske gennem mange Aar — skal være fattige sammenlignet med tidligere Tid, og samtidig med at man maa se i Øjnene, at der her kan komme en Undertrykkelse i Lighed med den, man har i adskillige Lande, som vi altid har staaet venskabeligt overfor, vil der blive en Mulighed for, at vi bedre forstaar de uudtømmelige Værdier, vi har i den danske Kultur, og at Værdien ved at være dansk først og fremmest bestaar i vor danske Kultur og Sprog og mindre i den politiske Selvstændighed og aller mindst i vort Smørrebrød eller Rødgrød med Fløde. Derfor er det med Rette sagt, at det i Virkeligheden er os selv og ikke fremmede Nationer eller Systemer, der bestemmer, om Danmark skal bestaa eller ikke!

Derfor kan vi ogsaa med Fortrøstning, ikke alene med Sorg tænke tilbage paa vore mange Venner, som vi gennem Aarene har været i nær Forbindelse med, ogsaa paa dem, der ligesom vi bor i Lande, der for Tiden er indlemmet i nogle stærkeres Livsrum. I 1933—34 havde vi vor første Landskamp; det var mod Polen. Et Aars Tid efter tog vi en ridderlig Dyst med Letland. Saa fulgte Holland. Den sidste (mod England) blev som bekendt ikke færdig paa Grund af Krigen. I Sommer blev der lukket af for Forsendelse af Opgaver over Landegrænserne, et Forbud man ingensinde før har oplevet. Og vi tænker paa vore Venner i andre Lande; Venner, som med os ser hen til den Dag, da vi frit kan dyrke vore fælles Interesser; bl. a. Venner i Norge, hvor den 9. April 1940 virker endnu meget stærkere end i Danmark, og paa vore Venner i Sverige, som naturligvis heller ikke gaar umærket ud af de nuværende Forhold.

Saa skal vi da nu mere end før besinde os paa den danske Problemkunsts Egenart. Vi har aldrig dannet Skole, saadan som Chekerne. Men vi har siden Problemkunstens Barndom for snart 100 Aar siden altid forstaaet at være i første Linie, modsat med Hensyn til det praktiske Spil. Der har altid været danske Opgaveforfattere, der har kunnet maale sig med de bedste i Verden. Tænk paa nogle af de forskellige Opgavearter, den „store“ Opgave for mere end en Menneskealder siden, den engelsk-amerikanske Stil, Good Companion Perioden, den ny-tyske Opgave, Bondeforvandlinger, Rekorder, Miniaturerne, den moderne Totrækker, Selvmatten, de retrograde Analyser o. s. v.; indenfor hvert af disse vidt forskellige Omraader har danske Forfattere præsteret det fremragende. Den eneste Opgaveart, hvor vi ikke har været fuldt paa Højde med Udlandet, er vel den bøhmiske Skole, skønt der baade af nulevende og afdøde Forfattere ogsaa her er præsteret værdifulde Ting. En enkelt Oplysning: I Aarene 1919—31 afholdt Skakbladet 6 internationale 3-træks Turneringer. De 6 1. Præmiatagere er — trods Deltagelsen fra Udlandet — af 6 forskellige danske Forfattere (K. Hanne-mann, K. A. K. Larsen, R. Prytz, O. G. Lauritzen, H. V. Tuxen og K. Fabricius-Lauritzen).

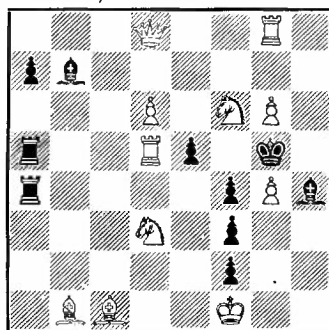
I Forbindelse med foranstaaende kan det nok være af Interesse at tænke paa, at den bøhmiske Skole, som paa en Maade har skabt det smukkeste inden for vor Problemkunst, er skabt af en Nation, der gennem Aarhundreder havde savnet sin politiske Selvstændighed, og at Skolen, hvis Elegance den ny-tyske Opgave kun sjældent opnaar, havde naaet sit Højdepunkt allerede før Chekerne blev Herrer i deres eget Hus. Saa skal vi da ogsaa roligt, uanset ydre Begivenheder — de være sig nok saa voldsomme og uvelkomne — fortsat hævde den danske Problemkunst og dens rige Traditioner og derved yde vort Bidrag til Danmarks Fremtid.

1. E. Kidson
Cassels Family Paper, 1858

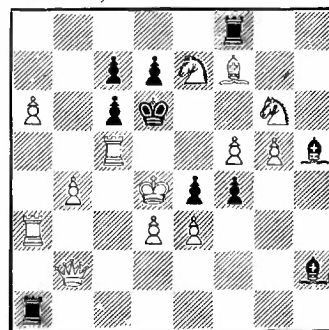
3 ♣. Prøvespil 1. Dh8, Lf6†, Løsning 1. Dh2†, Lf4. 2. Dh8, Le5†. 3. Tc3♣.

2. K. A. K. Larsen
1. Pr. 18. Tematurnering
Skakbladet, Marts 1940

3 ♣ Prøvespil 1. S×e5, La6†. 1. S×f4, T×f4. 2. Th8, La6†. Løsning 1. Th8, truer 2. Se4†. 1. ♣, Lc6. 2. Se5, Lb5†. 3. Sc4♣. 1. —, L×d5. 2. S×f4, Lc4†. 3. Se2♣.

3. G. Thomas
2. Pr. 18. Tematurnering
Skakbladet, Marts 1940

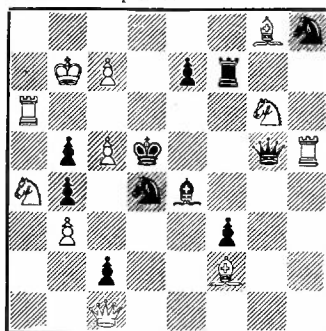
3 ♣ Prøvespil 1. K×e4, Lf3†. 1. Kc4, Tc1†. Løsning 1. Ta3-a5, truer 2. Td5†. 1. —, L×g6. 2. K×e4, L×f5†. 3. S×f5♣. 1. —, T×a5. 2. Kc4, Tc5†. 3. b4×c5♣.

Aarets store Begivenheder har ellers ikke præget Foreningen stærkt. Mødet i April blev udsat til Maj, idet man straks efter den 9. April stod lidt usikkert overfor Mørkelægningsproblemerne; men heldigvis har det vist sig, at den menneskelige Tilpasningsevne er saa stor, at det gaar ganske godt med Møder ogsaa om Vinteren. At Foreningens Medlemstal under disse ekstraordinære Forhold er gaaet lidt tilbage — til 91 — kan vel ikke undre; men efter at det har vist sig, at Foreningen i det store og hele kan fortsætte sin Virksomhed uændret, bortset

fra hvad der vedrører Forbindelserne med Udlandet, bør Medlemstallet paany stige, saa at vi er oppe paa over 100, naar vi om et Aar skal holde 10 Aars Jubilæum. Naar man tænker paa den danske Problemkunsts høje Stade, burde DSK. have mange flere Medlemmer! I Aarets Løb er 2 af vore gamle Medlemmer afgaaet ved Døden, fhv. Amtsforvalter *E. Schlichtkrull*, København, og Stadsingeniør *Th. Kerstens*, Slagelse. Begge havde gennem mange Aar haft stor Interesse for Skak, derunder Problemerne, omend de kun undtagelsesvis deltog i Møder og Løserturneringer. Naar Medlemstallet i øvrigt er faldet, skyldes det særligt, at en Del Medlemmer er blevet slettet paa Grund af Kontingentrestance; dette synes for en stor Del af Befolkningen at være den normale (men noget hensynsløse) Maade, hvorpaa man udmelder sig af en Forening! Men det, man vil i DSK., er ikke at holde paa Medlemmer, der ingen Interesse viser, men derimod paa alle, der viser Interesse, uanset om de er i Stand til at betale Kontingentet.

4. K. A. K. Larsen

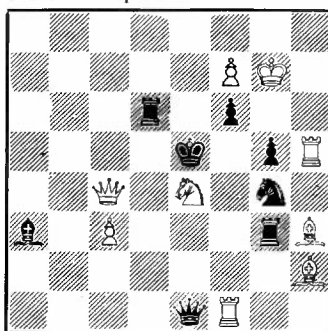
1. Pr. 19. Tematurnering
Skakbladet September 1940

2 ♚. 1. Db2
Undertrusler: 2. S×e7♞ og
2. Sf4♞.

5. H. Knuppert & G. Thomas

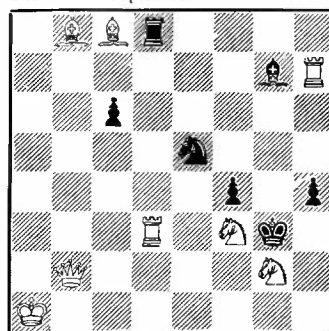
2. Pr. 19. Tematurnering
Skakbladet September 1940

2 ♚. 1. S×g5
Undertrusler ved Træk af Sg4:
2. Tf5♞ og 2. T×e1♞, samt
af Td6: 2. De6♞ og 2. Dd3♞.

6. H. V. Tuxen

1. hædr. Omtale 19. Tematurnering
Skakbladet September 1940

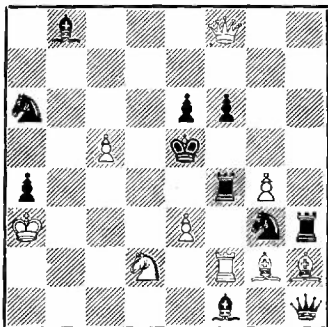
2 ♚. 1. Sg2×h4
Undertrusler: 2. Sd4♞ og
2. D×g7♞.
(Bh4 kan erstattes af s. Th8).

Der har i Aarets Løb været afholdt nogle Turneringer. Vor 18. Tematurnering (*Romer med Skakfare*) er omtalt i Skakbladet for Marts; der indkom 6 Opgaver, Dommer var V. Røpke. Som Paradigma kan henvises til den meget gamle Romer, Nr. 1; Nr. 2 og 3 er de præmierede Opgaver. Den 19. Turnering gjaldt *Totrækere med fortsat Forsvar med mindst 2 Undertrusler*. Dommer R. Prytz; der indkom 21 Opgaver; se i øvrigt Nr. 4—8 fra Skakbladet for September. Den 20. Turnering omfattede ligesom Nr. 18 et specielt Tema indenfor den store Romerfamilie: *Romere, hvor Henledningen* (Sorts 1. Træk) *sker ved at slaa en hvid Bonde en passant*. Det var Læge P. Hage, Rønne, der havde foreslaet Temaet, og som sammen med V. Røpke var Dommer; fra Skakbladet for December gives Nr. 9 og 10, de 2 eneste korrekte af de indkomne 7 Opgaver. Nr. 11 er en af de ukorrekte, som blev korrigeret.

Den sædvanlige Løserturnering, der strækker sig over hele Aaret, og som bestaar af en Række selvstændige, mindre Løserturneringer, blev for 1940 vundet af P. Østerbye, Aakirkeby, medens A. M. Poulsen, der vandt de 4 foregaaende Aar, denne Gang maatte nøjes med at blive Nr. 2. Mon ikke disse 2 stærke Bornholmere sammen med et Par andre fra Klippeøen kunde tage en Dyst med det øvrige Land!

7. Lars Larsen

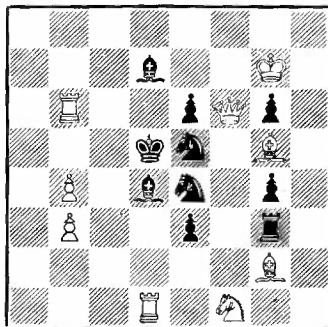
2. hædr. Omtale 19. Tematurnering
Skakbladet, September 1940

2 ♚ 1. Dd8
Undertrusler ved Træk af Tf4:
2. D×f6♠ og 2. Dd4♠.
Undertrusler ved Træk af Sg3:
2. L×f4♠ og 2. Dd4♠.

8. Otto Jensen

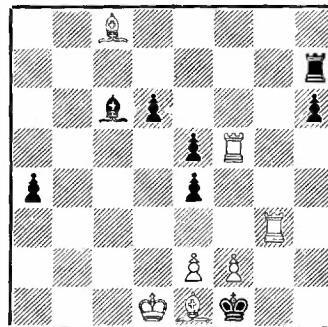
Begynderpræmie i 19. Tematurnering
Skakbladet, September 1940

2 ♚ 1. Lf4
Undertrusler: Td6♠ og
D (T) × d4♠.

9. P. Rasch Nielsen

♠. Pr. 20. Tematurnering
Skakbladet, December 1940

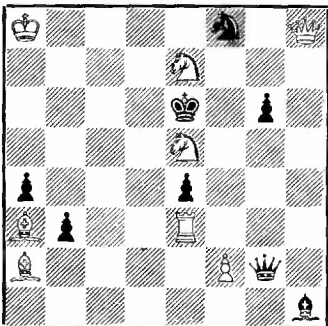
3 ♚ Prøvespil 1. Tf7, e3.
(1. Th5, e3).
Løsning 1. f2-f4, e4×f3. 2. Tf7,
f2. 3. T×f2♠. (1. -, Ld7. 2. Th5,
Lh3. 3. L×h3♠.

Paa Generalforsamlingen i Maj blev Journalist *P. Toft* valgt til ordinært Medlem af Bestyrelsen, medens de 4 andre — *H. V. Tuxen*, *E. Uldaler*, *K. A. K. Larsen* og *R. Prytz* — genvalgtes. I det Aars Tid, Toft har siddet i Bestyrelsen, har han gjort et stort Arbejde, bl. a. med Mangfoldiggørelse af Opgaverne til de forskellige Løserturneringer. Vore 2 Revisorer, *O. G. Lauritzen* og *E. Rasmussen*, genvalgtes.

Møderne, der næsten hele Aaret har kunnet holdes som tidligere i Industrieforeningens Repræsentantskabssal, — et stort Gode for DSK., ikke mindst under de nuværende Forhold! — har i det væsentlige formet sig som tidligere, altsaa med en Del Løserturneringer af forskellig Art, populære Forklaringer paa Op-gaveudtryk m. v. og Foredrag. I Januar af *H. V. Tuxen* om Cristoffaninitemaet og i Februar — ligeledes af *Tuxen* — om fortsat Forsvar med 2 Undertrusler. I Marts: *P. Rasch Nielsen*: Nytske Problemer, hvor Foredragsholderen særlig kom ind paa Værdien af Hensigtsrenhed, hvis Betydning paavistes. Kravet om Hensigtsrenhed kan for den nytske Skoles Vedkommende ifølge *Rasch Nielsen*

10. K. A. K. Larsen

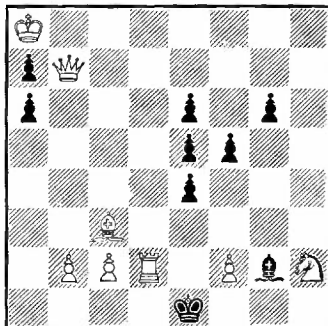
2. Pr. 20. Tematurnering
Skakbladet, December 1940

3 ♚. Prøvespil 1. T×b3 e3♠.
Løsning 1. f2-f4, truer 2. Dg8♠
1. —, e4×f3. 2. T×b3, f2.
3. Tf3♠.

11. K. A. K. Larsen

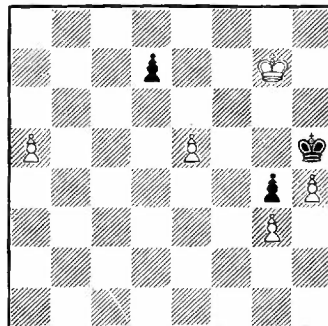
Skakbladet, December 1940

3 ♚. Prøvespil 1. D×a6, e3♠
Løsning 1. f2-f4, truer Dd7.
1. —, e4×f3. 2. D×a6, f2.
3. Td5♠.

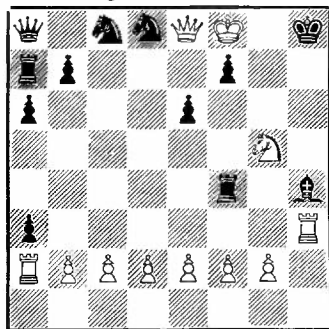
12. En „Spøgelseshistorie“ af

P. Christensen, Randers, nu Kbhvn.
Skakbladet, Januar 1916

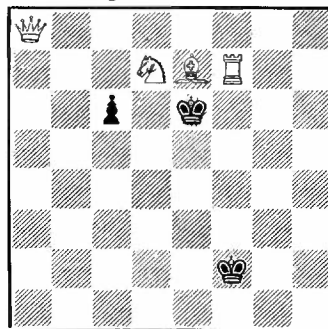
Mat i 4 Træk saaledes: I 1. Træk flyt-ter Hvid en Bonde, i 2. Træk gaar han med Kongen; i 3. Træk gaar Bonden igen, og i 4. Træk gøres der Mat.
Løsning 1. e5—e6. d7×e6.
2. Kg7—h7, e6—e5. 3. e6—e7
(Bonden gaar igen!), e5—e4.
4. e7—e8D♠.

13. O. Würzburg
The Pittsburgh Gazette Times 1916

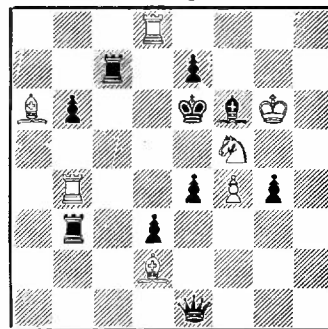
10 ♠. 1. Da4, T×a4. 2. b4, T×b4. 3. c4, T×c4. 4. d4, T×d4. 5. e4, T×e4. 6. f4, T×f4. 7. g4, T×g4. 8. Ta2-h2. 9. T×h4†.

14. O. G. Lauritzen
Svenska Dagbl. Miniatureturn. 1929

3 ♠. 1. Tf7-f5 (4 forsk. Var.).

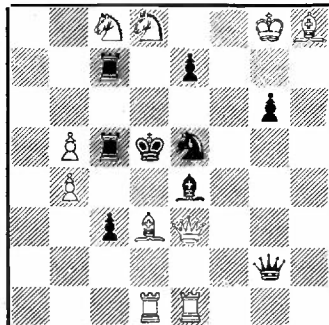
15. H. og K. Hannemann
Aller sidste hædrende Omtale
Trollhättans Turnering 1923

3 ♠. 1. Lc3, truer 2. Sg7†. 1. -, D×c3. 2. T×e4†. 1. -, L×c3. 2. Td4. 1. -, Tb×c3. 2. T×b6†. 1. -, Tc×c3. 2. Tc4. 1. -, Td7. 2. Lc4†. 1. -, Tc5. 2. L×f6.

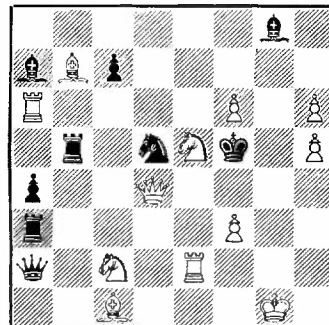
betragtes som en Kunstlov, der falder ind under Økonomiloven i videre Forstand: der maa kun være een Virkning eller een Hensigt med Trækket. Som alle Kunstlovene har Kravet kun sin relative Berettigelse; man kan ikke med Rette hævde, at kun de Opgaver, der viser de nytske Idéer, har Værdi. Efter Generalforsamlingen paa Mødet i Maj holdt *O. G. Lauritzen* Foredrag om Binding af sorte Brikker i Tretrækkere; og i Juni talte *K. A. K. Larsen* om Pentti Sola og hans Opgaver. Pentti Solas Død (i Krigen mod Rusland) er et meget stort Tab ikke alene for Finlands Skakliv, men for os alle. I August holdtes Foredrag af *R. Prytz* om den bøhmiske Selvmat, bl. a. om *F. J. Prokops* Bog, der udkom i Maj 1940, indeholdende 100 af hans egne Selvmatter. I Oktober debuterede *G. Thomas* som Foredragsholder; Emnet hed: Victor Führers Tema, jfr. nærmere herom Skakbladet for November 1940. I November havde vi først en lille Diskussion om Kunstlovene, indledet af *Chr. Christensen*, og derefter et Foredrag af *H. V. Tuxen*: Blandede Batterier i Totrækkere. Medens Julemødet lignede sine Forgængere (der indkom 48 Kr. til Aarskriftet ved Hjælp af det amerikanske Lotteri; tillige forevist nogle forskellige Eksempler fra Skakspillets Overdrev, se saaledes Nr. 12—13), prøvedes en ny Idé i September: at lade en Del Medlemmer hver vise 3 af hans egne (evt. en andens) gode Opgaver! Et enkelt Medlem i Provinsen, *Lars Larsen*, Lydinge, fik saaledes, uden at være til Stede, et andet

16. G. Thomas
Nationaltidende, 5. November 1939

2 ♠. 1. Df4

17. H. Knuppert
1. Pr. Vårt Hem, 2. Kvarter 1940

2 ♠. 1. Sf7

Medlem til at vise 3 af hans bedste Opgaver. K. Hannemann, Aalborg, var i Byen og viste de 3 Opgaver, som hans Fader havde lavet sammen med ham. Nr. 14—17 er nogle af de bedste Opgaver, der blev vist den Aften. Idéen skal prøves paany ved Lejlighed. Fra Mødet i Februar sendtes en Hilsen til *Alain C. White*, der den 3. Marts fyldte 60 Aar; Brevet naaede frem til ham netop paa Dagen, og i sit Svar udtrykte White Haabet om snart paany at besøge Danmark, hvor han ikke havde været siden 1895! Der er næppe nogen, som den danske Opgaveverden hellere vilde have Besøg af; men i Øjeblikket skal man nok lade være med at lægge Rejseplaner. I øvrigt er det forbavsende at se, saa lidt der blev gjort ud af Whites 60 Aars Dag, sammenlignet med Hyldesten 10 Aar før. — Ved mange af Møderne har der været mindre Foredrag m. v., saaledes gennemgik *K. A. K. Larsen* i Oktober, hvorledes han havde lavet en Totrækker (Trækpligt med 2 Mataendringer), og ved forskellige Møder har Medlemmer kunnet vise en eller anden Opgave, som man havde særlig Interesse for.

Saa gaar Dansk Skak Problem Klub ind i sit 10. Aar i Haab om, at vi om et Aar kan fejre Jubilæet i et frit Danmark, men skulde Haabet ikke opfyldes saa hurtigt, vil vi dog uden at blive trætte fortsat dyrke den danske Skakproblemkunst og derved yde en Indsats, der — omend beskednen — dog ligger paa Linie med al anden ægte dansk Kultur.

Sekretæren.

Nogle Bemærkninger om Skakproblemkunsten,

samt om Kombination af forskellige Spærrethemaer

Af *Niels Hæg*

Skakproblemkunsten bærer sit Navn med Rette; selv om den sammenlignet med andre Kunstarter i højere Grad henvender sig til Intelligensen og i ringe Grad til Stemningslivet, mere til den logiske Sans og noget mindre til den æstetiske, saa kan der næppe gives en almengyldig Definition af Begrebet Kunst, som ikke ogsaa omfatter Problemkunsten. De i andre Kunstarter anvendte Virkemidler, som økonomisk Udførelse, passende Blanding af rytmisk Gentagelse og Afveksling, overraskende Momenter o. s. v. benyttes da ogsaa i Skakproblemkunsten, og den har ogsaa det tilfælles med visse andre Kunstarter, at dens Værker er komponerede for et bestemt Instrument, nemlig Skakbrættet med dets 64 Felter og 32 Brikker, ligesom f. Eks. Klaverkompositioner er komponerede for Klaveret med dets Tangenter. Det er da ogsaa kunstnerisk og ikke logisk begrundet, at Skakproblemkunsten har paalagt sig vilkaarlige Indskrænkninger, nemlig at Problemstillingen skal være legal (i Forhold til de orthodoxe Parli-regler) og ikke maa indeholde overtallige Officerer (denne Formulering bør foretrækkes for den sædvanlige, at Stillingen ikke maa forudsætte Bondeforvandling); en saadan Begrænsning af en Kunststarts tekniske Virkemidler medvirker til det for Kunstnydelsen meget betydningsfulde Indtryk af Kunstnerens Mesterskab i Udførelsen af Kunstværket, saaledes vil det f. Eks. være meget nedbrydende for Nydelsen af et Maleri, hvis man faar Indtryk af, at Kunstneren har benyttet Fotografi som Grundlag for Billedet i Stedet for fri Tegning.

Hermed skal ikke være sagt, at Opgaver, der komponeres efter andre Principper end dem, der saaledes maa regnes at gælde for de orthodoxe Skakproblemer, ikke har Kunstværdi. Problemkunst kan omfatte alle kunstnerisk udarbejdede Problemer lige fra Gaadespørgsmaal til Bridge-, Dam- og Fairy-Chess-Opgaver. Den, der komponerer Klaver-Musik, vil aldrig benægte, at Musikken ogsaa

omfatter Musik for Saxofoner og Valdhorn; og den, der komponerer ortodoxe Skakopgaver, kan ikke nægte, at Opgaver med „Græshopper“ og „Natsværmere“ kan være fin Problemkunst. Om de kan betegnes som Skakopgaver, er en Strid om Benævnelse, som ikke har reel Betydning.

I Virkeligheden danner Skakspillet et vidunderligt Instrument for Opgavekomposition; og ligesaa udtømmeligt Klaverets Tonerække er for en Musikkomponist, ligesaa righoldige er de Kompositionsmuligheder, der ligger i Skakkens 64 Felter og 32 Brikker.

Virkeligt originale Problemidéer fremkommer ganske vist ikke særlig hyppigt; men hvergang Problemkunsten har tenderet mod Stagnation, er der dog kommet en Reaktion, hvor den har brudt sig nye og uventede Baner og fundet nye og frugtbare uopdyrkede Omraader. Jeg saa engang en Tidsskriftartikel fra forrige Aarhundrede, hvori en Problemforfatter udtalte den Mening, at efter Fremkomsten af den indiske Opgave og Bristolthemaet (Liniebaningen), samt efter at han selv havde undfanget og udført den Idé at trække to Springere til hver sit Hjørne, var der ikke mere noget nyt at finde paa for kommende Problemforfattere; Eftertiden har unægtelig gjort denne Mening til Skamme.

Men er de originale Problemidéer end ikke talrige, saa er de — eller i hvert Fald mange af dem — saa righoldige paa Forplantningsmuligheder, saa frugtbare som Bidronninger. Det kan maaske give et Indtryk af Skakspillets Variationsmuligheder, at der findes over 2 Millioner (nøjagtigt 2130570) legale Stillinger bestaaende af kun 3 Brikker, de to Konger og en enkelt Officer eller Bonde. Dette vedkommer naturligvis ikke direkte Opgavethemaer, selv om en Del af disse Stillinger kan bære en Opgavefordring, men ogsaa for Variabiliteten af Opgavethemaer kan der noteres høje Tal. Der findes f. Eks. 1752 forskellige Stillinger, i hvilke to af de sorte Brikker kan være halvbundne (kun regnet efter de sorte Brikkers Afstand fra sort Konge og højre og venstre Side ikke regnet forskellige), og alle disse Stillinger kan — i hvert Fald theoretisk — danne Grundlag for Bearbejdelser af Halvbindingsthemaet, de allerfleste i 2-Træksopgaver. Naar hertil kommer, at hver Stilling endda kan føre til en Række forskellige Bearbejdelser ved Forskel paa de anvendte hvide Brikker, ses det, at Halvbindingsthemaet trods det Utaal af Opgaver, der i de sidste 25 Aar har behandlet det, dog sikkert langt fra er udtømt.

De fleste Themaer kan i det hele taget varieres meget med Hensyn til Udførelsen; der kan anvendes forskellige Brikker til Udførelsen, og Grundplanen for Udførelsen kan lægges paa forskellig Maade paa Brædtet — lodret, vandret, diagonalt. Der kan ved Udførelsen lægges mest Vægt paa en klar Fremstilling, paa en mere æsthetisk Udformning eller paa en vanskelig Løsning, endvidere paa en Udførelse med saa faa Brikker som muligt. Det kan overføres til sin Antiform og denne igen varieres. Det kan — eventuelt i sin Antiform — indlægges i en Forførelse, indlægges i Sorts Spil eller i Prøvespillet til en Tempo- (complete block)-Opgave. Endvidere kan det dubleres eller tripleres, saaledes at det forekommer i to eller flere Varianter i en Opgave eller to Gange efter hinanden i samme Variant eller baade i Løsningen og i en Forførelse, eventuelt i Sorts Spil i denne.

Og endelig kan Themaet kombineres med andre Themaer, og dette giver vel nok de talrigste Muligheder for Udnyttelse i Opgaver. Har to Themaer f. Eks. hver blot 10 Fremstillingsformer, saa kan de kombineres paa 100 forskellige Maader. Imidlertid er Fremstillingen af saadanne Kombinationer af Themaer betydeligt vanskeligere end den enkelte Themabehandling og kræver som Regel flere Træk, ligesom det sjældnere vil lykkes at give Fremstillingen en opgavemæssigt og kunstnerisk tilfredsstillende Form. Af denne Grund er dette store Omraade forholdsvis lidet opdyrket, men Vanskeligheder er jo til for at overvindes, og jeg

tvivler ikke om, at den, der vil give sig i Kast med at opdyrke denne noget haarde Jordbund, ogsaa her vil kunne fremelske Vækster, der lønner Umagen.

Jeg skal som Illustration hertil fremføre nogle Eksempler paa Kombination af forskellige hvide og hvid-sortte Spærrethemaer.

I deres berømte Bog „Das indische Problem“ bruger Kohtz og Kockelkorn Ordet Skæringspunkt („Durchschnittspunkt“) om de Themaer, der er baserede paa, at to Brikkers Virkelinier skærer hinanden. Betegnelsen er for saa vidt noget uheldig, som den samme Betegnelse bruges om det Felt, hvor nævnte Linier skærer hinanden og saavel om Tilfælde, hvor Skæringspunktet benyttes til et Spærretræk, som om Tilfælde, hvor der ingen virkelig Spærring finder Sted. Kohtz angiver 3 hvide „Skæringspunkter“, af hvilke det ene, det saakaldte Turtonske, kun tilsyneladende er beslægtet med de to andre, det „indiske“ og „Loyd's“, idet det i disse drejer sig om et indledende „kritisk“ Træk, der muliggør en efterfølgende reel Spærring, medens det hos Turton drejer sig om en Linierømning, der udføres for at fjerne en Spærring.

Jeg foretrækker derfor at bruge Benævnelsen Spærrethemaer om de Themaer, i hvilke det drejer sig om en reel Spærring. Naar der spærres for en hvid Brik, er Virkningen for Hvid af negativ Karakter, og dette kan i en direkte Matopgave kun finde Sted i Forbindelse med Patfare, og med det Formaal at fremtvinge det Træk af Sort, som frigøres ved at Patstillingen undgaas; dette Træk kan være et Kongetræk eller et Træk af en sort Brik, der i Patstillingen vilde være bunden. Efter Farven af Spærrebrikken kan der tales om hvide Spærringer eller hvid-sortte Spærringer, idet Farven af den spærrede Brik nævnes først.

Skemaet for et hvidt Spærrethema er: 1. Hvid gør et kritisk eller dermed beslægtet Træk, som muliggør den følgende Spærring, Sort trækker og etablerer Patfaren. 2. Hvid spærres, Sort gør det ved Spærringen muliggjorte og tvungne Træk. 3. Hvid gør Mat (eller, hvis Opgaven er paa over 3 Træk, fortsætter paa anden Maade). Efter Hvids Matførelse kan der nævnes 3 Tretræks-Spærrethemaer:

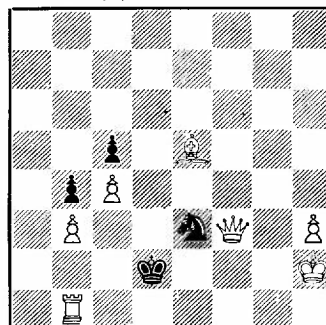
- I. Spærrebrikken afdækker Mat (Indisk).
- II. Baade den spærrede Brik og Spærrebrikken bliver staaende, og en tredje Brik sætter Mat (Ophævelse eller Indskrænkning af Virkekraft).
- III. Den spærrede Brik gør Mat ved et omgaaende Træk, medens Spærrebrikken ikke flyttes. Dette Thema, som Kohtz ikke regner ligestillet med de to andre, men blot som en Afart af „Ophævelsen af Virkekraften“, forekommer at have lige saa selvstændig Værdi som de to andre.

Foruden disse 3 Tretræks-Themaer kan der tænkes flere Flertræksthemaer, blandt hvilke kan nævnes eet, der baseres paa, at sort K. slaar Spærrebrikken.

Fremkomsten af Bogen „Das indische Problem“ bevirkede en overordentlig rig Produktion paa dette Omraade, især af „indiske“ Opgaver, i noget mindre Grad af Opgaver med Ophævelse af Virkekraft. Der fremkom ogsaa adskillige Dobbeltindere, men mærkeligt nok syntes der ikke at være nogen, der fandt paa at kombinere de forskellige hvide Spærrethemaer. Da jeg i 1914 tog denne Tanke op, kendte jeg i hvert Fald ingen tidligere Bearbejdelser, og jeg antager derfor, at hosstaaende Opgave, som jeg efter Kockelkorns Død tilegnede hans Minde, er den første i sin Art.

Opgaven indledes med det kritiske Træk 1. La1, og efter Kd3 og Spærretrækket 2. Tb2 har sort Konge to Flugtfelter. Betræder den det ene, Kd4, følger 3. Td2 \neq , altsaa indisk, betræder den det andet Kc3, følger 3. D \times S \neq altsaa Indskrænkning af Virkekraft. Her er de to Themaer I. og II. sammenføjede i en enkelt Variants to Subvarianter. At

1. N. Haeg (Dents. Wochs. 11. 4. 1915)

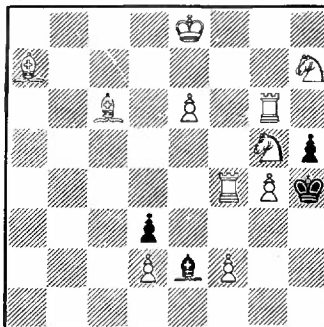
3 \neq

Opgaven desuden indeholder 4 andre Varianter (1. —, Kc2, 2. De2†; 1. —, Sf1†, 2. T×f1; 1. —, Sg4†, 2. h×g4; 1. —, S∞, 2. Td1†) er en Fordel, der er sjælden i Opgaver af indisk Karakter.

Det samme Thema er fremstillet i hosstaaende Opgave af R. Prytz: 1. Td4, L×g4, 2. Le4, Ld1, 3. Lf3±. 2. —, Lh3, 3. Sf3±. Ogsaa i denne Opgave er begge Themaer indlagt som to Subvarianter i een Variant, men med Undtagelse af det fælles Thema er de to Opgaver iøvrigt saa forskellige som vel muligt. Forskellen beror navnlig paa, at det i den første Opgave er to Kongetræk, i den anden to Løbertræk, der udløser de thematiske Mattræk, og at den kritiske Linie i den første er diagonal, i den anden lateral. De to Opgaver er et godt Eksempel paa, hvor forskellig en Iklædning det samme Thema kan faa. Det kritiske Træk er i Prytz's Opgave et Truselstræk, uden at dette ødelægger Hensigtsrenheden (tematisk Forførelse: 1. Lb8? L×g4! 2. Le4 Pat). Sort fremkalder frivilligt Patfaren som Forsvar mod Truselen.

2. R. Prytz

Fyens Stiftstidende 22. November 1924

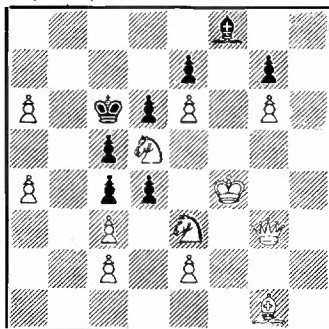

3 ±

Senere — i 1933 — tog jeg Tanken op ogsaa at kombinere det 3die hvide

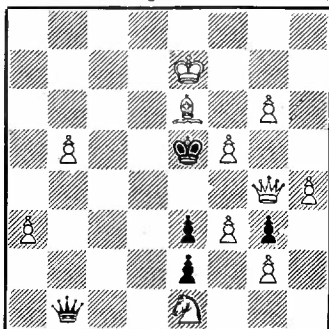
3. N. Hoeg

Dagens Nyheder 31. December 1933

3 ±

4. N. Hoeg (Magasinet 7. Januar 1934)

3 ±

I alle disse Opgaver er Themaerne anbragt sidestillede i analoge Varianter eller Subvarianter. Man kan imidlertid ogsaa kombinere Themaer i successiv Rækkefølge indenfor samme Spil, men dette vil naturligvis medføre Forøgelse af Opgavens Trækantal. I Opgave Nr. 6 forekommer to paa hinanden følgende

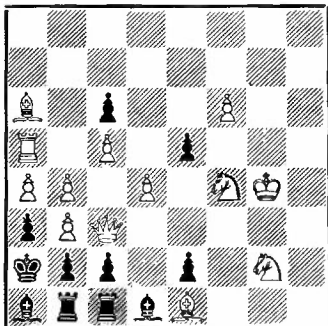
Spærrethema med de to foregaaende. I hosstaaende Opgave er Themaerne I. og III. sammenføjede, hver i sin Variant. 1. Dg5, d×c, 2. Sf5, K×S, 3. Sd4± viser det indiske Spil, 1. —, d×S, 2. Kf5, K×S, 3. Dg2± det tredie Thema. Indledningstrækket er her ikke det kritiske Træk, men et kritisk Valg mellem to Angrebslinier, hvilket vises ved den tematiske Forførelse 1. Df3? d×c3! 2. Sf5 Pat. Saavel dette som den anstrængte Opstilling og mangelfulde Økonomi (Lg1) viser, at det faldt mig svært at bygge Opgaven; det kan antageligt gøres bedre.

Opgave 4 viser Sammenføjningen af de hvide Spærrethemaer II. og III. Her indledes atter med et kritisk Træk 1. Da4, og de to Themaer er parrede i samme Variant 1. —, Db4, 2. a×D, Kf4, 3. Sd3± (Thema II.), 2. —, Kd4, 3. Da1± (Thema III.).

Efter Udførelsen af disse Opgaver fik jeg den, som jeg selv mente, noget dristige Tanke at sammenføje alle tre Themaer i een Opgave, noget, som jeg udfra Erfaringerne med Opgave 3 paa Forhaand ikke tænkte mig skulde lykkes. Det gik dog, men ganske vist kun ved at anbringe en rigelig stor Kulgrube i Brædtets Hjørne:

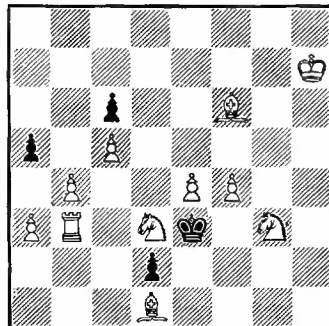
1. Dh3, e×d, 2. Sd3, K×b3, 3. S×c1± (Thema I., indisk), 1. —, e4, 2. Sc3, K×b3, 3. Lc4± (Thema II, Ophævelse af Virkekraft). 1. —, e×S, 2. Kf3, K×b3, 3. Dc6± (Thema III.).

5. N. Hoeg
Eskilstuna-Kuriren 27. Februar 1934

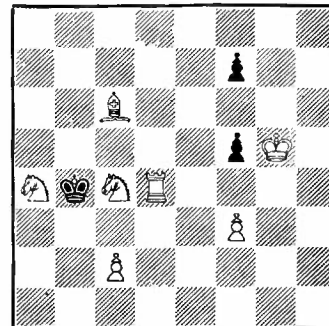
3 ♯

6. N. Hoeg
Deuts. Wochensch. 23. Juni 1907. Korr.

4 ♯

7. N. Hoeg
Norsk Skakblad December 1907

3 ♯

Spærretræk, den første Spærring repræsenterende det 4. Træks Spærrethema, hvor Sort K. slaar Spærrebrikken, det andet Spærretræk repræsenterende Indskrænkning af Virkekraft: 1. La1, a4, 2. Tc3, Kd4, 3. Sb2, K×T, 4. Se2 ♯.

Om de hvidt-sortte Spærrethemaer har jeg skrevet i Aarskriftet 1936. Jeg angav her 4 3-Træks Themaer:

- I. Kritisk Brik slaar Spærrebrikken.
- II. Kritisk Brik og Spærrebrikken bliver staaende urørte.
- III. Spærrebrikken slaas af en anden Brik end den kritiske.
- IV. Den kritiske Brik sætter Mat uden at slaa Spærrebrikken.

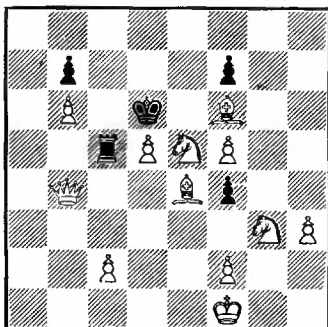
Disse 4 Themaer lader sig naturligvis ogsaa kombinere indbyrdes eller med de hvide Spærrethemaer.

Paa Kombination af to hvidt-sortte Spærrethemaer har jeg ingen Eksempler, men jeg skal slutte med at vise nogle Eksempler paa Kombination af hvide og hvidt-sortte Spærrethemaer.

Lettest gaar Kombination af Hvid I. + Hvidsort I. Denne Sammenføjning falder næsten af sig selv i Hænderne paa en Opgaveforfatter, der beskæftiger sig med disse Themaer. Jeg har begaaet flere Udførelser, af hvilke Nr. 7 er en af de første og enkleste. 1. Th4, f6†, 2. Kf4, K×c4, 3. K×f5 ♯ 1. —, f4, 2. Kf6, K×c4, 3. T×f4 ♯.

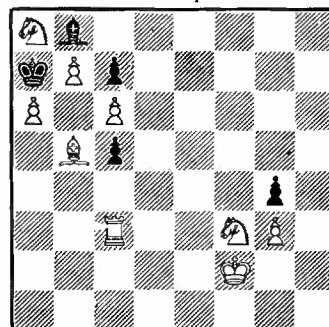
Sammenføjningen af Hvid II. med Hvidt-sort II. faldt mig langt vanskeligere. I Opgave 8 er det kritiske Træk ikke hensigtsrent, og den sorte Spærretræks-

8. N. Hoeg
Nationaltidende 23. Juni 1907

3 ♯

9. N. Hoeg
Nationaltidende 11. April 1937

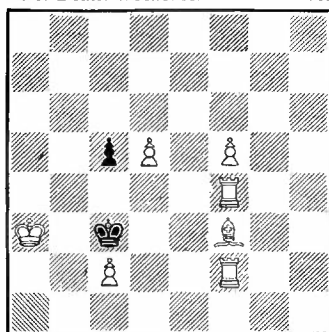
3 ♯

Binding ikke udnyttet. 1. Lg2, f×g, 2. f3; 1. —, f3, 2. Lh1 og i begge Varianter Mat ved 3. Dd2♯.

Hvid I. + Hvidt-sort II. vises i Opgave 9: 1. Lf1, g×S, 2. Tc4, 3. Ta4♯. 1. —, c4, 2. Sd4, 3. Ta3♯.

Til Slut to Eksempler paa successiv Kombination af hvidt-sort og hvidt Spærrethema, saaledes at det hvide Spærretræk frigør den bundne sorte Spærrebrik.

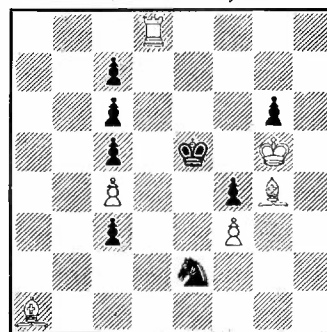
10. N. Høeg
Vers. Deuts. Wochensch. 29. Marts 1925

4 ♯

1. Ta4, c4, 2. Te2, Kd4, 3. Kb4, c3, 4. Kb5♯. Her kan den sorte Spærring ikke henføres under noget af de i det foregaaende nævnte hvidt-sort Spærrethemaer, hvorimod den hvide Spærring er af indisk Karakter. Det samme Thema findes i lidt mere kompliceret Form i Opgave 11, der løses ved: 1. Td1, Sd4, 2. L×c3, Kd6, 3. Kf6, g5, 4. Ld2, Sf5, 5. L×f4.

11. N. Høeg
Eskilstuna-Kuriren 11. Maj 1918

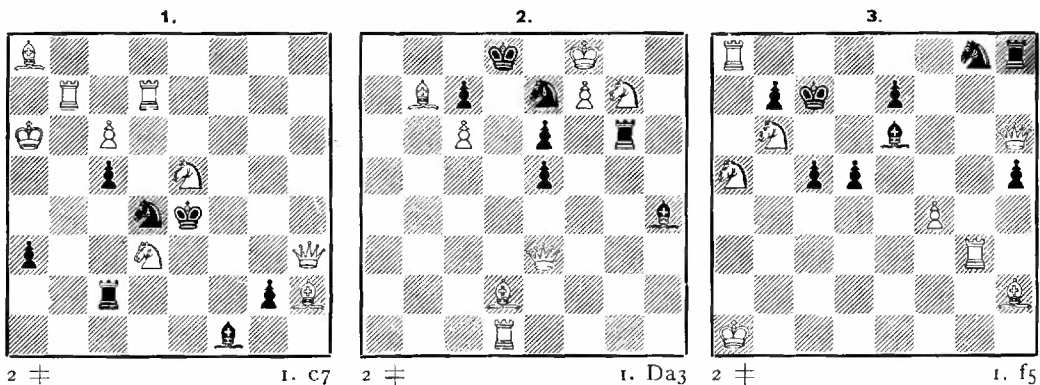
5 ♯

De her omtalte 3 hvide og 4 hvidt-sort Spærrethemaer kan, som det er let at se, sammenføjes paa 21 Maader, hvoraf jeg her har vist Eksempler paa 6 og ikke kender flere. Da der antagelig er mange forskellige Muligheder for Udarbejdelsen af hver af de 21 Kombinationer — se blot paa Forskellen mellem Opgaverne 1 og 2 — er der sikkert endnu meget at høste for den, der vil opdyrke dette Omraade.

Maskeret Frigørelse

Af Lars Larsen, Espe (med 6 Originalopgaver af Forfatteren)

Fortalte man en Løser, som var i Færd med at løse Opgave 1 til denne Artikel, at Opgaven indeholdt Interferensfrigørelser af Sort ved c4 og Tc4, vilde vedkommende sikkert i første Omgang forsøge 1. Tb4 med Dobbelttruslen 2. c7♯ og 2. Df3♯. Ligesaa naturligt det er at antage denne Løsning, som stranded paa c×b4, for at være den tilsigtede, ligesaa sandsynligt vil Løseren haardnakket holde paa 1. Tb4 som det eneste, der kan fremkalde de nævnte Frigørelser af Sort ved (T)c4. Thi kan man frigøre en sort Springer, der ikke er bundet? Opg. 1 giver os Svar herpaa: 1. c7. Trusel: 2. Tb4♯. Sort søger nu at undgaa Bindingen af Sd4 ved at afspærre Bindingslinien b4—e4. Til dette Formaal tjener Spærretrækkene c4 og Tc4. Disse, der frigør baade en sort og en hvid Springer, er altsaa af forebyggende Virkning, idet den sorte Brik, som de frigør, ikke, i det Øjeblik, Frigørelsen foretages, er bundet paa sædvanlig Vis, men staar i Fare for at blive bundet.

Denne Idé, som vistnok er helt ny, har jeg — som Overskriften forlængst har røbet — kaldt „maskeret Frigørelse“. Temaet kan defineres saaledes: „Hvid truer med at sætte Mat ved en Afdækkerskak og samtidig binde en sort Brik, som ellers kan gaa imellem. Sort retter derfor sit Forsvar mod den truende Binding ved at besætte den maskerede Bindingslinie med en anden af sine Brikker.“ Denne Manøvre, der altsaa for Forsvaret har samme Virkning som Interferensfrigørelse af en direkte bundet sort Brik, hidfører imidlertid en ny Svækkelse for Sort, som Hvid udnytter ved en ny Matsætning.

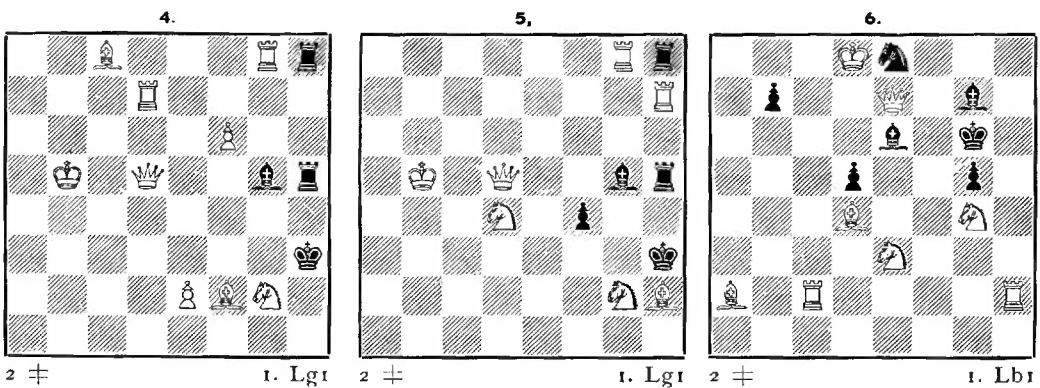
Foruden Eks. 1 illustrerer ogsaa Opgaverne 2, 3, 4 og 6 Temaet. I Opg. 2 er den tematiske Trusel 2. Lg5 ♣. De 2 Temabrikker, Tg6 og Lh4, forestaar Fri-gørelsesmanøvrerne Tf6 og Lf6, der tilsammen udgør en Grimshaw.

At det hvide Batteri baade i Eks. 1 og 2 overhovedet kun virker i Truslen, er næppe Temaets Skyld, men snarere Forfatterens! Dette, at Tilstedeværelsen af et Batteri er en Nødvendighed, kan naturligvis godt tænkes at give Fremstillingerne et vist stift Præg.

I mine Eksempler 3 og 4 har jeg kombineret Temaet med fortsat Forsvar. I Eks. 3, hvor Hovedtruslen er 2. Tb3 ♣ iværksættes den tematiske Binding (af Be7) ved Tg7. De maskerede Frigørelser sker ved 1. —, Lf7 (2. Tc8 ♣) og 1. —, Ld7 (2. Sd5 ♣). Sidste Variant opfylder Betingelserne for fortsat Krydsforsvar. Varianten 1. —, Lf7, der altsaa — ligesom L×f5 — parerer den ene af de to Undertrusler 2. Tg7 og 2. Tc8, giver os en Mundsmag paa, at „maskeret Frigørelse“ ogsaa kan anvendes som Middel til Dualforhindring.

I Eks. 4 er det Undertruslen 2. Th7, der fremtvinger Temavarianterne Lh4 og Lh6. Den sidste er desuden en Krydsvalvevariant.

Endelig repræsenterer Opgaverne 3 og 4 Führer II i ny Form (jfr. Knuppert &

Thomas' Artikel i Skakbladet, Nvbr. 1940, Side 182—83). Frigørelsestemaet synes saaledes ret villigt til at lade sig forene med lødige Motiver.

Opg. 5 indeholder intet nyt; tværtimod har jeg taget den med, fordi den, sammenholdt med Nr. 4, paa en morsom Maade illustrerer det omvendte Forhold mellem den hidtil kendte Form for Frigørelse og den nye.

Tilbage af mine Eksempler er nu kun Nr. 6. Som Temaopgave betragtet er Opgaven svag, men god at faa Forstand af, og som Advarsel mod ødelæggende Urenhed i Temavarianterne er den i høj Grad værd at betragte. Tilsyneladende er der tre Temavarianter: Sf6, Sd6 og Lf6. Af disse er imidlertid, som en nøjere Undersøgelse hurtigt viser, kun den sidste *hensigtsren*. Nok muliggør Trækkene Sd(f)6 Svaret Lf5 paa 2. Tc6², men fremtvinger det ikke, idet der jo lige saa godt kan spilles 2. - , Se4! Da jeg komponerede Opgaven, tilstræbte jeg at faa de fra et tematisk Synspunkt fejlagtige Varianter Sd6 og Sf6 med netop for at understrege, at Temaet mister sin Interesse, hvis Hensigtsrenheden ikke er i Orden.

Et Grimshawskæringspunkt i Forbindelse med Temaet er det hidtil kun lykkedes mig at etablere i Opgave 2, i hvilken Frigørelserne jo — undtagelsesvis for disse Eksempler — sker i en Diagonal. Hvem er Mand for at indarbejde en Grimshaw, naar Sorts Spærretræk gælder for et hvidt Taarn?

Idet jeg med disse mine Eksempler og Forklaringer haaber at have sat Læserne ind i Temaets Karakter og Muligheder som Totrækstema, skal jeg sluttelig kort bemærke, at Temaet naturligvis kan udføres og varieres ogsaa i Tretrækkere. Bruger man de sorte Taarne som Temabrikker, kunde det saaledes være interessant at konstruere en Würzburg-Plachutta-Spærring, naar de sorte Taarne effekterer Frigørelserne. Men selv om man, ved at behandle Temaet i Tretræksform, muligvis kan undgaa Nødvendigheden af det hvide Batteri, maa Temaets Betydning som Arbejdsfelt for Tretrækskomponister dog vurderes med Forbehold. Ved at overføres til Opgaver med højere Trækantal mister Ideen let sit oprindelige Præg. Som Totrækstema er Ideen skabt, og som Totrækstema skal den i den kommende Tid vise sin Frugtbarhed*).

Ogsaa en Valve!

Af Villy Nielsen, Bogense

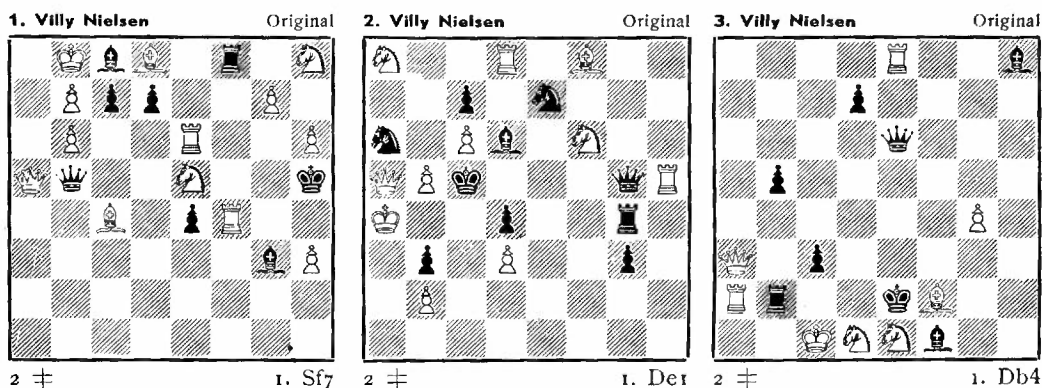
„Der er Intel Nyt under Solen“, hvilket snart er ved at være en gammel Historie, og den Idé, jeg i det efterfølgende kort skal behandle og illustrere, kan givetvis ikke være ny, men maa nødvendigvis være en meget gammel Historie. Det nye her, som forøvrigt ved de allerfleste Idéer i Problemskakken, er kun Videreførelsen, Forædlingen, af det, der i tidligere Problemer kun var en upaaagtet Detalje.

Idéen er ganske enkelt denne: „Sort forsvarer sig mod Truslen ved at frigøre en sort Brik, men spærrer samtidigt for den samme Brik. Denne Spærring er det, Hvid udnytter til Matsætning, og Manøveren er for saavidt en Valve, som Frigørelse jo egentlig er en Slags Linieaabning. Saa enkel Idéen end er, kender jeg imidlertid ingen tidligere Eksempler herpaa; at de findes, er der dog næppe Tvivl om, men jeg maa altsaa nøjes med at illustrere med Originalopgaver; for-

*) Redaktionel Tilføjelse: Bemærk Opgave Nr. 8 i Villy Nielsens Artikel i dette Aarskrift.

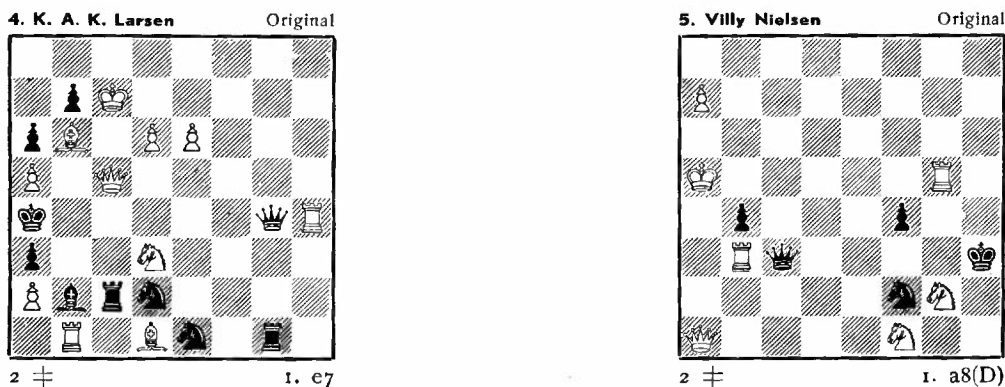
mentlig da. Forinden vil jeg dog paapege, at Idéen i praktisk Udførelse rummer 2 Irritationsmomenter; et mindre og et større.

Det mindre Onde først: Temabrikkens Tilbøjelighed til kun at præstere stationært Arbejde. Dette kan dog i mange Tilfælde modvirkes, og selv hvor det ikke lader sig gøre, er det som sagt kun et lille Onde; egentlig blot et teoretisk. Derimod er Skyggebrikkens Hang til det samme absolut et større Onde, og desværre lader denne Svaghed sig vanskeligere afbøde; men det maa dog saavidt muligt tilstræbes. Med Skyggebrikken mener jeg den Brik, der, af Hensyn til Biløsningsfaren ved Slag af Temabrikken, almindeligvis vil være nødvendig til Gardering af denne eller Temalinien. Og saa Eksemplerne.

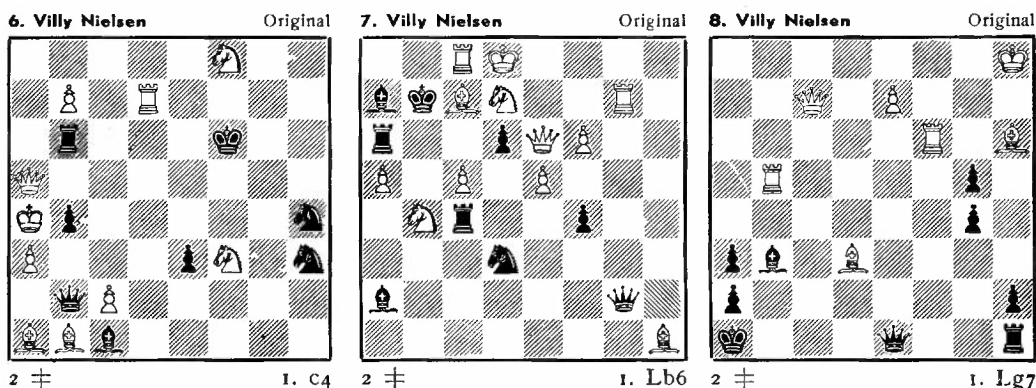

I Nr. 1 er Idéen kombineret med Dualforhindring. Indledningen er mildest talt graa, men Spillet til Gengæld saa meget mere interessant, selv om det indskrænker sig til de 2 Temavarianter. Dels er Dualforhindringen hensigtsren, dels, under Hensyn til Dualforhindringen, udføres Forsvaret paa 2 forskellige Felter, og endelig garderer de hvide Temabrikker gensidig hinanden. Fuldstændig Halvbinding har vi i Nr. 2, og her understreger Forførelsen 1. Dd2 Betydningen af den sorte Selvspærring, idet Hvid efter 1. — Sf5, der er det eneste effektive Forsvar mod Truslen 2. Dc1♣, ikke kan udnytte denne. Forøvrigt spiller Skyggen, Tg4, eksemplarisk med efter 1. —, Lf4, 2. Se4♣.

Temaet kan som i Nr. 3 ogsaa dubleres, og man faar saa naturligvis 2 Skygger, her Bc3 og Bd7. Denne Opgave er det bedste Eksempel, jeg har paa Skyggens Medvirken i Spillet, da Bc3 efter 1. —, c2 jo hidfører den ene Temavariant. Begge Temabrikkerne modvirker ogsaa aktivt gennem 1. —, Tc2♠ og 1. —, De3♠, ligesom Forførelserne 1. Dc5, der kun strander paa 1. —, c2, og 1. Da5, der kun strander

paa 1. —, Le5, maa bemærkes. Nr. 4 har hele 3 Temavarianter, 1. —, Se4, 1. —, Sc4 og 1. —, Ld4, hvoraf de 2 første er de interessanteste; efter 1. —, Se4 udnyttes Spærringen ved den bundne hvide Dronning, altsaa som Cristoffanini, og ved 1. —, Sc4 frigøres samtidig den hvide Dronning. Skulde Idéen end vise sig ikke at være af de allermest frugtbare, er Variations- og Kombinationsmulighederne, som disse og de efterfølgende Eksempler viser, dog mangfoldige. Uden at rumme nogen Temavariant af særlig Værdi indeholder Nr. 5 dog et interessant Moment i Bivarianten 1. —, Dg3, der jo egentlig er en Slags Leibovici; maaske kunde Idéen, Aabning for hvid Brik i Stedet for Spærring for sort Brik, rendyrket staa alene.

Alle de hidtil anførte Opgaver har haft lateralt bunden Temabrik, men selvfølgelig lader Idéen sig ogsaa fremstille med diagonalt bunden Temabrik. De konstruktive Vanskeligheder er dog her større, ligesom Mulighederne ogsaa turde være langt færre. Ved Anvendelse af en passant Slag er i Nr. 6 Idéen kombineret med Führertemaet, en morsom Variant, og i Nr. 7 er der 3 Temavarianter. En teknisk Svaghed ved denne sidste Opgave er det, at den hvide Løber c7 ingen anden Mulighed har end netop Løsningstrækket; a5 burde have staaet den aaben, da Betydningen af Spærringen for Skyggen, Ta6, derved vilde have staaet klarere.

En morsom Form for Temaet viser endelig den sidste Opgave Nr. 8, selv om Temaet vel her ikke lader sig fremstille i Flertal og nok ogsaa tilsøres noget, idet Temavarianten 1. —, Ld1 er en Forudfrigørelse*). Til Gengæld er der frit Slag for Temabrikken, ligesom man vil bemærke, at Skyggen i denne Udformning kan undværes. At Th1 ikke er nogen Skygebrik, ses klart ved Forsøget 1. Tf1; her er 1. —, T×T ikke nødvendigt, 1. —, Kb2 er tilstrækkeligt. Eksempler med fortsat Forsvar mangler, som man vil se, men Kombinationen er sikkert ikke vanskelig at fremstille.

Selv om det maaske for mange vil være en overflødig Bemærkning, vil jeg dog slutte med at pointere, at Frigørelserne naturligvis maa være hensigtsrene, d. v. s. at Forsvaret kun maa bestaa i disse og ikke i noget andet.

*) Eller maskeret Frigørelse (se Lars Larsens Artikel i dette Aarskrift).

K. A. K. L.

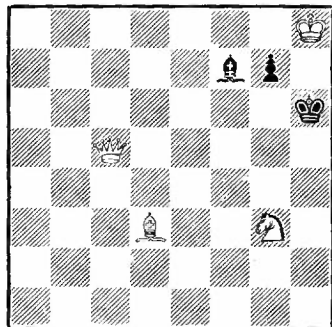
Nogle moderne Totrækstemaer og deres Sammenhæng

Af H. V. Tuxen

Det var oprindelig Meningen at bringe en nogenlunde fuldstændig Liste over moderne Totrækstemaer og deres Definitioner, men grundet paa Pladsmangel skal jeg indskrænke mig til forholdsvis faa Temaer, som jeg til Gengæld udvælger saaledes, at der er en vis Forbindelse imellem dem. — Behandlingen af de øvrige Temaer maa saa vente til en anden god Gang.

Fortsat Forsvar, forkortet f. F., kender vi snart allesammen, Definitionen er: Sort forsvarer sig mod Hvids egentlige Trusel (Hovedtruslen), ved at trække med en bestemt Brik, der dog ved et vilkaarligt Træk giver Anledning til en Blottelse, som Hvid kan udnytte med sin Undertrusel. Sort retter nu det f. F. mod denne Undertrusel, hvorved der opstaar nye Blottelser, der resulterer i Temavarianterne. Et fint Eksempel med kun 7 Brikker er Nr. 1. Hvids Hovedtrusel eksisterer i

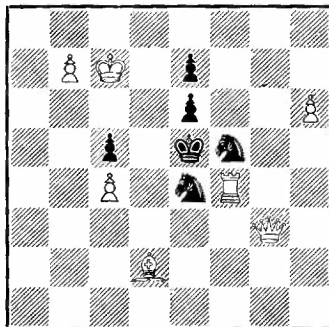
1. Villy Nielsen
Arbejder-Skak 1940

2 ♚

1. De7

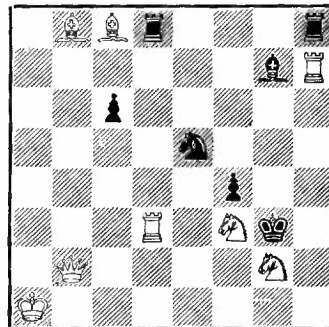
2. Henry Rasmussen
Original

2 ♚

1. b8(S)

3. H. V. Tuxen
Version Skakbladet 1940

2 ♚

1. Sg2-h4

dette Tilfælde ikke, da der er Træktvang i Stillingen, men disse Opgaver medregnes ligefuldt til f. F... Naar Lf7 trækker ligegyldigt, kan Hvid benytte Undertruslen 2 D×g7. Dette parerer Løberen ved at gaa til g6. Nu kan Dronningen ikke slaa paa g7, da sort Konge saa faar Flugtsfelt paa g5. Men til alt Held (og Hvid er altid heldig i f. F.) spærrer Løberen paa g6 for Bg7, saaledes at Dronningen kan sætte Mat paa e3.

Reciprokt f. F. eller omvendt f. F. kræver 2 sorte Temabrikker. Nr. 2 er et klart og godt Eksempel. Her er ogsaa Træktvang, hvilket man dog endelig ikke maa tro er nogen Nødvendighed ved f. F., det er snarere en Undtagelse. Naar Sc4 flytter ligegyldigt, kommer Feltet d4 i Hvids Besiddelse, hvorfor Undertruslen er 2. Sd7. Det f. F. er 1. —, Sf6 med Varianten 2. Sc6. Naar Sf5 flytter, er Undertruslen 2. Sc6. Efter 1. —, Sd4 faar vi Varianten 2. Sd7. Undertruslen i det ene Tilfælde er Variant i det andet Tilfælde og omvendt.

Saa kommer Turen til *f. F. med 2 eller flere Undertrusler*, et Felt, hvor der hersker nogen teoretisk Uenighed. Den store Gruppe, hvor ethvert ligegyldigt Træk af den sorte Temabrik aabner Mulighed for 2 eller flere Undertrusler, kan passende betegnes som *fortsat Dobbeltforsvar*. Indenfor denne Gruppe findes en mindre, der af Villy Nielsen er betegnet som *fortsat Krydsforsvar*, i hvilket der fordres, at den sorte Brik skal staa i en Slags Brændpunktstilling, hvor den behersker de 2 Undertrusler. Opgave Nr. 3 viser et saadant fortsat Krydsforsvar. Hvids Hovedtrusel er 2. Dg2 eller h2. Dette parerer Sort ved at flytte Se5, hvorved Dronningen bindes. Dersom Springerens fjernes fra Brædtet, eller, om man vil,

placeres paa c6 i Stedet for den sorte Bonde, kan Hvid sætte Mat baade ved 2. T×g7 og 2. Sd4, hvilket altsaa er Hvids 2 Undertrusler. Efter 1. —, Sc4 (d3) kan Hvid kun spille 2. T×g7. Analogt har Hvid kun 2. Sd4 til sin Raadighed, naar Sort spiller Sf7 eller g6. De f. F. fremkommer efter 1. —, Sd7, hvor ingen af Undertruslerne kan anvendes, men ved Udnyttelse af Spærringen for det sorte Taarn kan Hvid sætte Mat ved 2 Sh2. Ogsaa 1. —, Sg4 sætter begge Undertrusler ud af Spillet, men Blokaden paa g4 kan udnyttes ved 2. Sf5. Endelig har vi et tredje f. F., nemlig 1. —, SxS, der giver Anledning til det mere prosaiske 2. T×S.

Det har imidlertid vist sig, at Opgaven har en delvis Forgænger i den meget interessante Nr. 4, der ganske vist kun har enkelt f. F., men til Gengæld en noget mere kompliceret Mekanisme. Hovedtruslen i Nr. 4 er 2. Db3, der pareres ved Springertræk, hvorved Undertruslen 2. Sc3 opstaar. Dette hindrer Springeren ved at afskære Lf8 fra Beherskelsen af a3, hvorefter Undertruslen ikke kan realiseres. Den ene Temavariant er 1. —, Se7, 2. d5, idet Springertrækket giver Le8 Lejlighed til at gardere b5, saaledes at Bonden kan spærre for den hvide Brik, der tidligere garderede b5, nemlig Tf5. Den anden Temavariant er 1. —, Sb4, 2. Sc5, ligeledes med Selvspærring for Tf5, hvilket ogsaa er muliggjort ved, at den sorte Springer har aabnet Linjen e8 — b5.

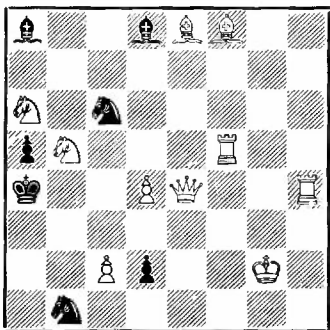
Manøveren med at afspærre hvide Linjer for at hindre en hvid Selvspærrings-trusel benævnes *Tema A* eller *Barulin-Forsvar*, medens den sorte Linjeaabning, der giver Anledning til en hvid Selvspærringsmat kaldes *Tema B* eller *Somoff-Temaet*. Kombinationen af Tema A og B, som er dubleret i Nr. 4, kaldes *Issaeff-Temaet*.

Iøvrigt er Varianten 1. —, Sd7 identisk med *K. A. K. Larsen's Kryds-Valve*, idet Springeren lukker *op* for La8 og Le8, men lukker *af* for Ld8 og Lf8. Opgaven har desuden en ekstra Dobbeltspærring i Mattrækket, idet d4—d5 spærres La8 ude fra Feltet e4 og samtidig spærres Tf5 ude fra Gardering af b5.

Varianten 1. —, Sb4 er derimod ingen Krydsvalve, idet der kun blokeres for den sorte Konge, men ikke spærres for nogen anden sort Brik.

Et Eksempel paa fuldstændig Krydsvalve er Nr. 5, hvis Hovedtrusel er 2. f7×Te8. Dette pareres ved, at Tc6 flyttes, idet man derved aabner for Lb5. Desuden aabnes for hvid Dronning til Feltet d5, saaledes at Sf4 kan sætte Mat ved 2. Sg6. Dette sker efter ligegyldige Træk f. Eks. Tc7 og c8. De f. F. er dels 1. —, Tc5, der spærres La3 ude fra Garderingen af d6, saaledes at Springeren ikke kan spærre for Th6 — Ved 1. —, Tc5 spærres Taarnet dog for La7, saaledes at

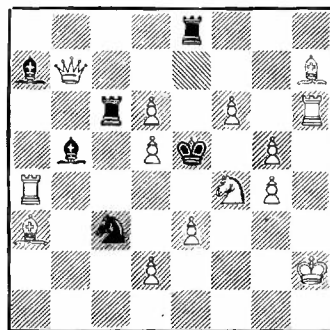
4. M. Adabascheff & E. Umnoff
Match Moskva/Rostoff 1930

2 ♠

1. Df3

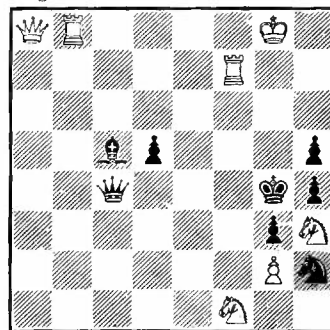
5. K. A. K. Larsen
1. Pr. Skakbladet 1937

2 ♠

1. f7-f6

6. G. Thomas
Original

2 ♠

1. Tb4

Temav. 1. -, d4, Ld4 og L×b4

Hvid kan spille 2. d4 — og dels 1. —, Tc4, der hindrer Matsætning ved Sg6 med Spærring for Lh7, idet e4 saa bliver Flugtfelt, men da 1. —, Tc4 spærrer for Lb5, kan Hvid sætte Mat med 2. Sd3. Den fuldstændige Krydsvalve er altsaa en Kombination af f. F. + sort/hvid Valve + Tema A. Temaet er her dubleret.

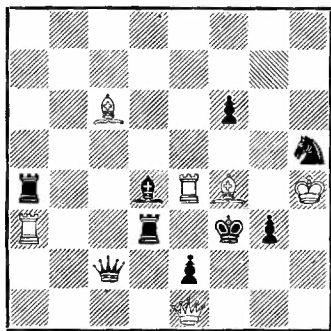
Primitiv Krydsvalve er f. F. + sort/hvid Valve, altsaa uden Tema A.

I en Artikel i „Skakbladet“ har *Knuppert* og *Thomas* skrevet om *Führer-Temaet*. I *Führer I* parerer Sort den hvide Trusel ved at frigøre en anden sort Brik og samtidig aabne en Linje for denne. Et tripleret Eksempel er Nr. 6.*) Dersom Temaet kombineres med f. F., kaldes det *Führer II*. Det klassiske Eksempel er Nr. 7, der tillige er en Illustration af *Cristoffanini-Temaet*: Sort modarbejder en hvid Trusel ved at binde den paagældende Brik, der dog efter Sorts Træk faar Lejlighed til at sætte Mat paa Bindingslinjen. — I Nr. 7 er Hovedtruslen 2 Te3, hvilket pareres ved Træk af Ld4, hvorved Taarnet bindes. Efter f. Eks. Le5 benytter Hvid Undertruslen 2. Tc4, idet den sorte Dronning skal afskæres. Undertruslen forhindres imidlertid ved 1. —, Le3, der frigør Td3 og aabner herfor, saaledes at Taarnet behersker Løber-Taarn Batteriet. Efter 1. —, Le3 benytter Hvid sig af Blokaden og spiller 2. Tf4. Analogt er 1. —, Lc3, hvor Hvid kan sætte Mat ved 2. Td4, idet han benytter sig af, at Løberen har spærret for Dronningen.

Knuppert og Thomas har udvidet *Führer II* ved at kombinere det med fortsat Dobbelt (eller Kryds) Forsvar, se Nr. 8, der ligeledes indeholder *Cristoffanini-Temaet*, dog kun i en enkelt Variant. Hvids Hovedtrusel er 2. Db6, hvilket pareres ved at flytte Td4. Dersom man løfter Td4 for at udføre et Træk, ser man, at Hvid har 2 Undertrusler: 2. De5 (*Cristoffanini-Temaet*) og 2. Tb3×Dc3. De f. F. er 1. —, Tc4 (*Führer II* Varianten), der parerer begge Undertrusler, men tillader 2. Tb5, desuden 1. —, Td6, 2. D×D, 1. —, Te4, 2. Sd3 samt 1. —, Tb4, 2. a×T. De øvrige Taarntræk parerer enten den ene eller den anden af Undertruslerne.

7. G. Cristoffanini

3. Pr. De Problemist 1931

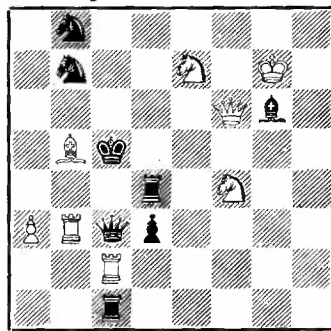

2 ♁

1. Lh6

8. H. Knuppert & G. Thomas

2. Pr. Magasinet 1940

2 ♁

1. La6

*) Bemærk Spærringerne for den sorte D. og se Villy Nielsens Artikel i dette Aarskrift. K. A. K. L.

DANSK PROBLEMGALLERI

L. A. MUNCK

Ved Poul Hage

Det er et kendt Faktum, at Interessen for den bøhmiske Skole i de sidste Aar-tier herhjemme har været beklagelig ringe. Saa meget mere glædeligt er det, at der paa dette Sted er Lejlighed til at mindes Dr. L. A. Munck, den Mand, der mere end nogen anden dansk Opgaveforfatter i Ord og Gerning har søgt at aabne probleminteresseredes Øjne for den bøhmiske Stils Skønhed.

Laurits Andreas Munck fødtes den 28. September 1868 i Fredericia. Han blev Student i 1887 og tog sin Lægeeksamen i 1895. Fra 1898 levede han som praktiserende Læge paa Nordfyn, først i Baaring, senere i Skovshøjrup, hvor han døde den 6. Maj 1924.

Dr. Munck har antagelig komponeret ca. 200 Opgaver; af disse er det lykkedes P. Toft at drage 185 frem for Dagens Lys; heraf er 36 Totrækkere, 106 Tretrækkere og 22 Firtrækkere, medens Resten omfatter Flertrækkere, Selvmatter, Slutspil og Kuriosa.

Munck var opvokset i en Tid, da den ældre Matbilledstil endnu var dominerende, og dette kom i nogen Grad til at præge den første Del af hans Produktion. Efterhaanden som Aarene gik, og Dr. Munck modnedes som Opgaveforfatter, sluttede han sig gradvis til den moderne bøhmiske Stilretning, hvis fornemste Repræsentanter er Havel og hans Skole.

Karakteristisk for Munck i den senere Del af hans Forfatterskab er en Stræben efter originale, pikante Vendinger, ofte indledt med „stille“ Træk, og udmundende i smukke og særprægede Modelmatter. Hans Speciale var Udformningen af Ekkoproblemer, d. v. s. Opgaver, i hvilke et bestemt Matbillede er dubleret eller tripleret. Særlig Interesse viede han Kamæleondubleringen, d. v. s. Matbilled-dublering med sort Konge paa Felter af forskellig Farve. Problemer af denne Type stiller betydelige Krav til Forfatterens tekniske Færdighed, og de fremragende Opgaver, Dr. Munck paa dette Felt har skabt, er utvivlsomt hans fornemste Indsats i dansk Problemkunst. Ogsaa Idéopgaver har Munck med Held givet sig af med, og disse er ofte præget af en fin Sans for Humor, som genfindes i hans Problemartikler i Skakbladet.

I det følgende er gengivet et Udvalg af Muncks bedste Opgaver.

Mest bemærkelsesværdig af Totrækkerne er Nr. 3, der bringer en vellykket Matbilledtriplering. Nr. 4 viser, hvad Forfatteren har formaaet i „Good Companion“ Genren.

Af Tretrækkerne er Nr. 6 en virkningsfuld Miniature. Nr. 7 er en Inder i bøhmisk Stil. Nr. 9 vækker Behag ved sine pikante Vendinger. Nr. 10 indeholder trods det sparsomme Materiale 5 Modelmatter. Den resterende Del af Tretrækkerne er Ekkoproblemer. I Nr. 11–13 er Dubleringen foretaget omkring en Symmetriakse, den letteste Maade at naa til Maalet, men Materialet er behændigt udnyttet. I Nr. 14 fremgaar de konstruktive Vanskeligheder — ligesom i Nr. 16 og Nr. 19 — af det mangelfulde Førstetræk. Den frimodige Anvendelse af hvide Bønder vil maaske støde enkelte, men Dr. Munck lod sig paa dette Punkt ikke binde af hæmmende Vedtægter. Nr. 15 bringer en Triplering af et kendt Matbillede. Konstruktionens Simpelhed er et sandt Kolumbusæg. Nr. 16—21 viser Kamæleondubleringer. Nr. 17 er en af Muncks kendteste Opgaver. De elegante Bindingsmatter faar Løseren til at se gennem Fingre med Dobbelttruslen og de korte Matter. Af de øvrige 4 er de mest tiltalende Nr. 18 og Nr. 20, som maaske

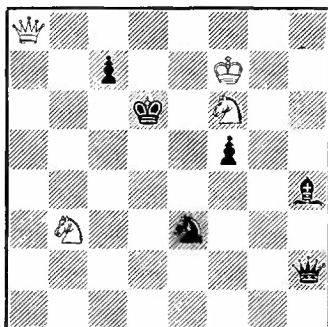
er Muncks mest vellykkede Frembringelser indenfor Genren og karakteristiske for hans Evne til at lade sine Aktører bytte Plads.

Af de gengivne Firtrækkere røber Nr. 22 Forfatterens Lune. I Nr. 23 vil Indledningen og de ekkolignende Vendinger gøre et fordelagtigt Indtryk.

Som Afslutning bringes Opgave Nr. 24, med hvilken det lykkedes Dr. Munck at slaa Pastor Jespersens hidtidige Rekord for Problemer med et Minimum af Brikker. Det oplyses, at Sort i Utide har fjernet sin Konge fra Brættet og derfor tilbyder at trække, som Hvid ønsker det. Hvid gør derefter Mat i 2 Træk. Der spørges nu: Hvilket var Hvids sidste Træk, Fra hvilket Felt fjernede Sort sin Konge? Den spøgefulde Løsning lyder: Hvid er ved at udføre 0—0—0 og har Konge og Taarn i Haanden, da Sort i Utide tager sin Konge fra b3 for at flytte den. Efter endt Rokade forlanger Hvid sort Konge flyttet til a2 og gør derefter Mat ved 1. Td3, Ka1; 2. Ta3 Mat.

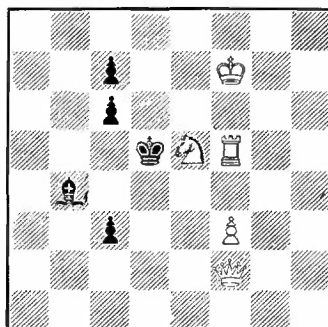
Det er i dette Rekordjageriets Aarhundrede betryggende at vide, at Dr. Muncks Rekord aldrig vil blive slaet!

1. Nationaltidende 1895

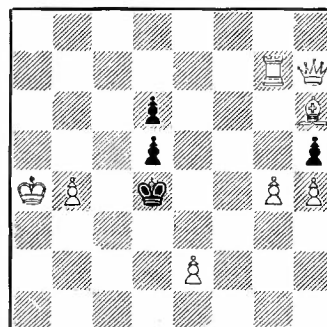
2 ♚

2. Skakbladet 1907

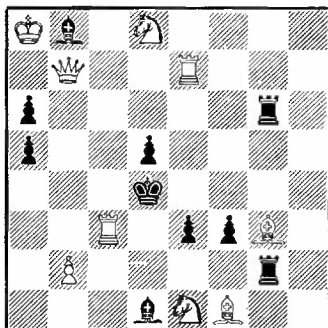
2 ♚

3. Tidsskrift for Schack 1905

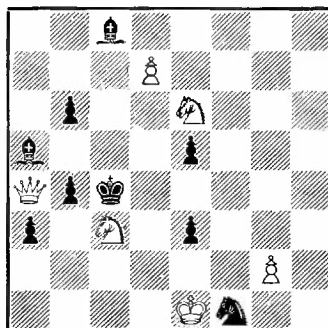
2 ♚

4. Good Companion 1921

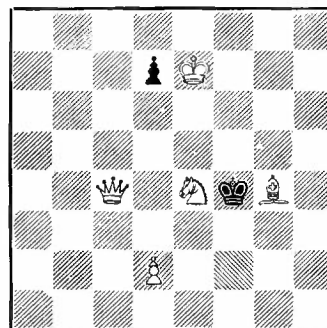
2 ♚

5. Nationaltidende 1896

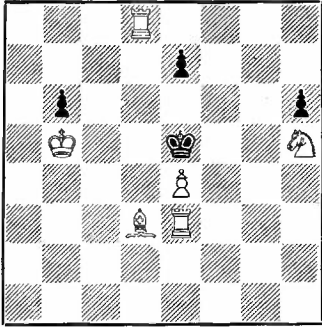
3 ♚

6. Tidsskrift for Skak 1901

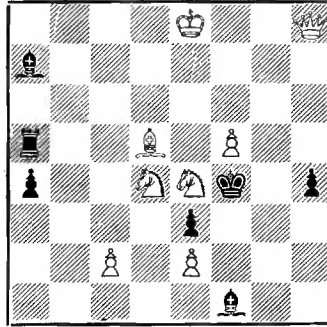
3 ♚

7. Skakbladet 1906

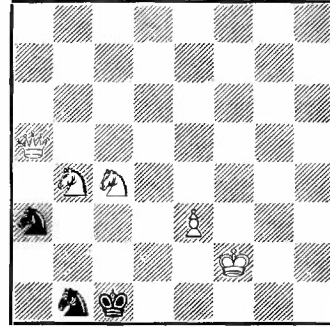
3 ♚.

8. Skakbladet 1916

3 ♚.

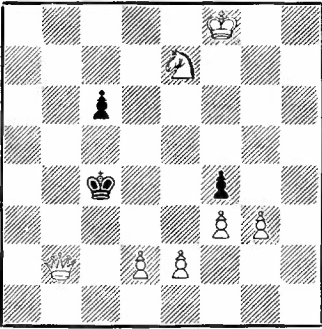
9. Skakbladet 1919

3 ♚.

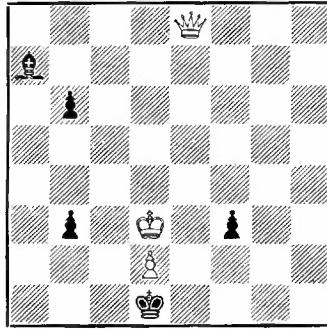
10. Skakbladet 1922

Tilegnet Dr. Niels Høeg

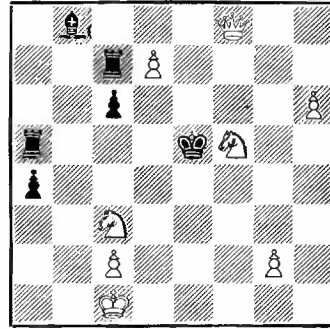
3 ♚.

11. Skakbladet 1918

3 ♚.

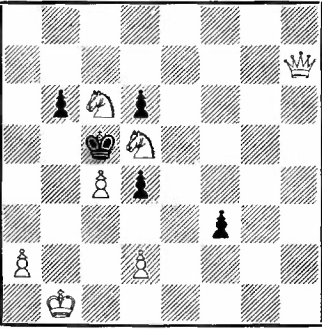
12. Skakbladet 1918

3 ♚.

13. Skakbladet 1918

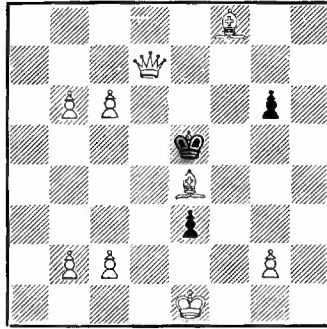
Hædr. Omtale Politikens Turn. 1918

3 ♚.

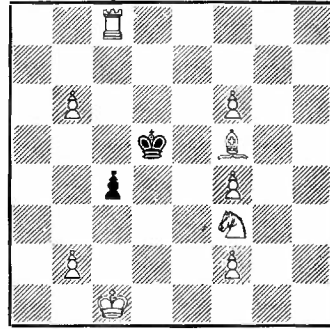
14. Skakbladet 1923

Tilegnet A. Nimzowitsch

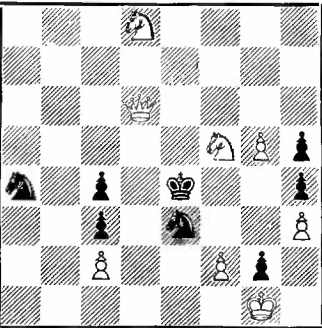
3 ♚.

15. Skakbladet 1913

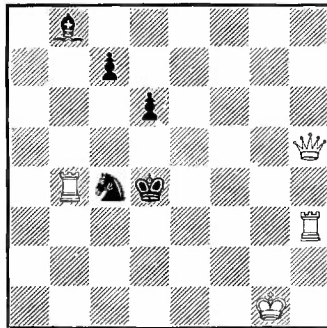
3 ♚.

16. Skakbladet 1915

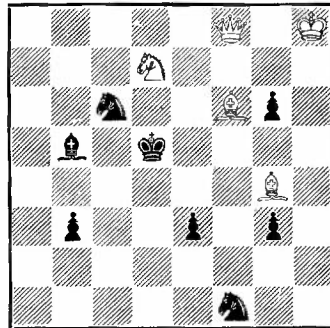
3 ♚.

17. Skakbladet 1917

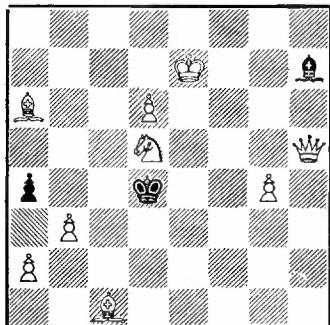
3 ♚.

18. Skakbladet 1917

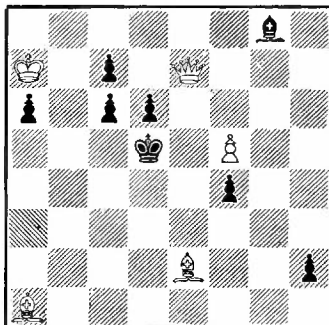
3 ♚.

19. Illustreret Tidende 1918

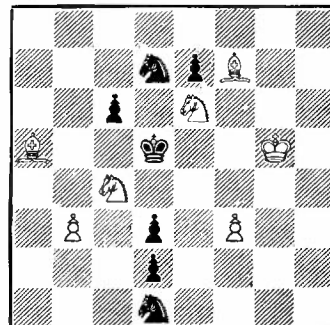
3 ♯

20. Skakbladet 1918

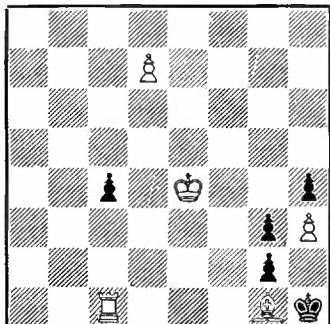
3 ♯

21. Skakbladet 1924

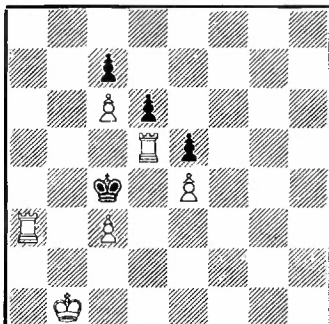
3 ♯

22. Nationaltidende 1894

4 ♯

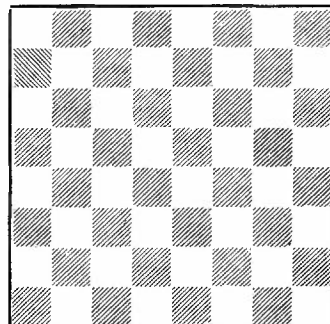
23. Nationaltidende 1894

4 ♯

24. Skakbladet 1906

Tilegnet Pastor J. Jespersen

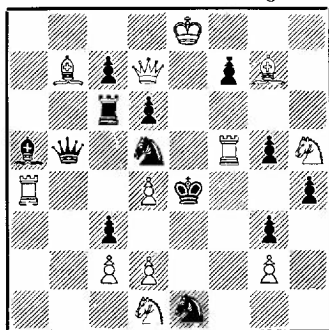
Se Teksten

Løsninger: Nr. 1: 1. Dc8. — Nr. 2: 1. Dh4. — Nr. 3: 1. Dh8. — Nr. 4: 1. Dd7. — Nr. 5: 1. Sb5 (Trusel: 2. Dc2†); 1. — Kd5, 2. Sbc7†; 1. — e4, 2. Sec7. — Nr. 6: 1. Dc3 (Trusel 2. Lf3); 1. — K×g4, Dg3†; 1. — K×e4, 2. L×d7. — Nr. 7: Te1 (Træktvang); 1. — Ke6, 2. e5; 1. — e6, Le2. — Nr. 8: 1. Dh5 (Trusel 2. Se6†); 1. — Ke5, 2. f6†; 1. — L×e2, 2. S×e2†; 1. — T×d5, 2. Df3† — Nr. 9: 1. Df5 (Træktvang); 1. — Sc3, 2. Kg2; 1. — Sd2, 2. Sa2†. — Nr. 10: 1. Sf5 (Træktvang); 1. — Kd5, 2. Dd4†; 1. — Kc5, 2. Db3; 1. — c5, 2. Se7; 1. — f×g3, 2. d4. — Nr. 11: 1. Df7 (Trusel 2. Dg7); 1. — b5, 2. D×a7; 1. — Kc1, 2. D×b3; 1. — Ke1, 2. D×f3; 1. — f2, 2. D×b3†; 1. — b2, 2. D×f3†. — Nr. 12: 1. Se3 (Trusel 2. De7†); 1. — Ke6, 2. De8†; 1. — Kd4, 2. Se2†. — Nr. 13: 1. Sc3 (Trusel 2. Df5†); 1. — d×c3, 2. Df5†; 1. — b5, 2. Da7†; 1. — d5, 2. De7†. — Nr. 14: 1. Lh6 (Træktvang); 1. — Kf6, 2. L×e3; 1. — e2, 2. L×g6; 1. — K×e4, 2. De6† — Nr. 15: 1. Se5 (Træktvang); 1. — Kd6, 2. Le4; 1. — Kd4, 2. Le6; 1. — c3, 2. b4. — Nr. 16: 1. Se6 (Træktvang); 1. — K×f5, 2. Sd4†; 1. — S×f5, 2. Dc6†. — Nr. 17: 1. De2 (Trusel 2. T×c4† eller 2. De6); 1. — La7, 2. De6; 1. — Kd5, 2. Th5†. — Nr. 18: 1. Lb2 (Trusel 2. Sf6†); 1. — Ke4, 2. Sc5†; 1. — Se7; 2. Df3†. — Nr. 19: 1. b4 (Træktvang); 1. — L× 2. Lb2†; 1. — a3, 2. Sc3. — Nr. 20: 1. De8 (Trusel 2. D×g8†); 1. — Kc5, 2. De4; 1. — f3, De3. — Nr. 21: 1. Ld8 (Træktvang); 1. — Sd7~. 2. Sb6†; 1. — c5, 2. Sc7†. — Nr. 22: 1. d8L, 2. La5, 3. Le1. — Nr. 23: 1. Ta1, Kb3; 2. Ta4, K×a4; 3. Kc2 — 2. — K×c3; 3. Ka2. 1. — K×c3; 2. Ka2, Kc4 (Kc2); 3. Ka3.

Dom i Dansk Skakproblem Klubs nationale Turnering 1940

Afdeling for Totrækkere. Dommer: J. P. Pedersen

K. A. K. Larsen
DSK's Aarskrift 1939 (udkom 1940)
Pr. i DSK's nationale Turnering 1940

2 ♠

1. Tf2

Der var mange udmærkede Opgaver blandt de i et Antal af mere end 200 i Aarets Løb publicerede Totrækkere. Fire Opgaver fæstnede sig særlig i min Erindring, nemlig: Nr. 847 i „Arbejder-Skak“, Nr. 1361 i „Magasinet“, begge af H. V. Tuxen, Nr. 4867 i „Skakbladet“ af K. A. K. Larsen og endelig K. A. K. Larsens med 1. Præmie belønnede Opgave fra DSK.s 17. Tematurnering.

Af disse 4 Opgaver udpeger jeg den sidstnævnte som den bedste og tildeler den Prædikatet: *Aarets bedste danske Totrækker*. Den er mesterlig konstrueret, dens Indhold af stor Skønhed og Originalitet. Alt i alt en Opgave, der stærkt nærmer sig det fuldkomne.

Det var interessant — tillige morsomt — at gennemgaa de mange Totrækkere af danske Forfattere og med Glæde at konstatere, hvilken Grøde og Grokraft der er i dansk Problemerkunst for Tiden. Foruden ovennævnte Forfattere er der flere andre, som har gjort sig fordelagtigt bemærket med fremragende Arbejder, saaledes især G. Thomas, H. Knuppert, Eig. Pedersen, Filip Petersen, Lars Larsen, Villy Nielsen m. fl. a., og navnlig er der en vis Tilfredsstillelse heri at vide, at flere af de her nævnte Forfattere er af forholdsvis nye Aargange, men allerede saa langt fremme, at de med afgjort Held kan tage Kampen op med Forfattere af de ældre Aargange, hvilket lover godt for dansk Problemerkunst i Fremtiden.

J. P. Pedersen.

Afdeling for Flertrækkere. Dommer: K. A. K. Larsen

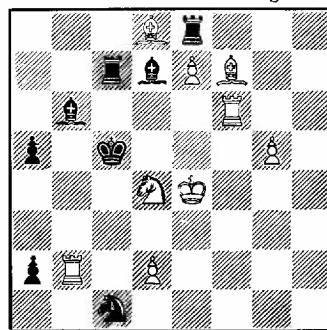
Det er stadig et stort Savn, at vi ikke ser flere virkelig gode Flertrækkere af danske Forfattere. Et godt Tegn er det dog, at de bedste i 1940 var af yngre Forfattere, der har Betingelser for at bibringe andre Interesse for Opgaver med større Trækantal end 2 og 3. Af ældre Komponister var kun Chr. Christensen godt repræsenteret.

Aarets mest originale og indholdsrigeste Flertrækker er vedstaaende af Lars Larsen, der løses ved 1. Ke3! Trusel: 2. Tf5†, 3. Tb5†. 1. —, Le6. 2. S×L†, 3. Sc5†. 1. —, Sb3, 2. S×S†, 3. Sc5†. 1. —, Le6, 2. T×L, 3. Tb5†. 1. —, Sd3, 2. Tf5†, Se5, 3. T×S†. 1. —, T×d8, 2. e×T(D) osv.

Vinderens værste Konkurrenter var Magasinet's Nr. 1399 af Hans Suhr og Skakbladets Nr. 4898 af 4 ♠ Chr. Christensen.

K. A. K. Larsen.

Lars Larsen, Espe
1. Pr. Magasinet 1940
Pr. i DSK's nationale Turnering 1940

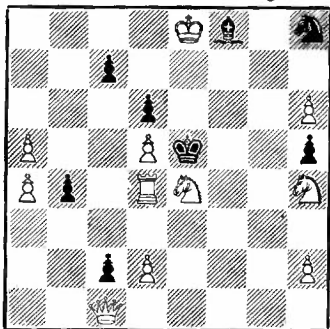

1. Ke3

Afdeling for Tretrækkere. Dommer: Chr. Christensen

J. Møller, København

Kbhvn.s Skakforenings Jubilæum 1940
Pr. i DSK's nationale Turnering 1940

3 ♣ 1. Sf6!
1. -, Trusel: 2. Db2 (Dar).
1. Sg6 (Sf7). 2. Tf4!!
1. -, c5. 2. Df1! 1. -, Lg7. 2. Dg1!
1. -, K×Td4. 2. Sf3†.
1. -, K×Sf6. 1. Df1†.

Følgende to gode Opgaver kan tilkendes hædrende Omtale uden Rangfølge:

Poul Hage, Nationaltidende Nr. 8056.

K. A. K. Larsen, Skakbladet Nr. 4899.

Blandt Aarets mange gode, tildels udmærkede Tretrækkere forekommer J. Møllers Tilegnelsesopgave til Københavns Skakforening og Nr. 4794 i Skakbladet af Poul Hage mig at være omtrent af lige Værdi, med et lille Plus til førstnævnte, som derfor tilkendes Aarspræmien, medens Poul Hages Opgave tilkendes 1. hædrende Omtale.

Begge Opgaver er af ægte bøhmisk Type med god Nøgle og smukke Modelmætter. Medens Hages Opgave ikke frembyder Varianter med stille andet Træk, har Møllers flere saadanne, særlig 1 —, Sg6 er overraskende.

1. hædrende Omtale: Poul Hage, Rønne. Skakbladet 1940 (Nr. 4794).

Hvid: Ke8, Dd5, Lh5, Sf4, Sf5, Bd4, h2.

Sort: Kf6, Le1, Lh3, Sf2, Bd7, e4, g3, h7.

1. Lg4! Trusel: 2. Sh5†. 1. —, L×L, 2. De5†.

1. —, S×L, 2. Df7†. 1. —, Kg5. 2. Dg8†.

Chr. Christensen.

Afdeling for Selvmatter. Dommer: V. Røpke

Til Bedømmelse forelaa 13 Opgaver fra Skakbladet og 3 fra Nationaltidende. At finde den bedste af disse Opgaver faldt mig meget vanskeligt, men tilsidst blev jeg staaende ved P. A. Larsens Opgave, som paa elegant Maade fremstiller et Kamæleonekko. Samme Forfatters Nr. 4840 i Skakbladet er en anden Fremstilling af denne Ide.

I Skakbladet har R. Prytz med Nr. 4756—57 to Behandlinger af en morsom Taarn-Fangstidé. Den sidste Opgave er den bedste, men har en lille Dual, og det skulde ikke undre mig, om Forfatteren engang gav os det fuldendte Eksempel.

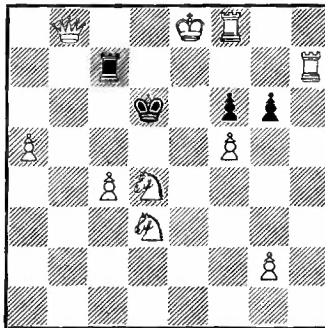
Endelig finder jeg Anledning til at nævne K. Hanemanns Nr. 8036 i Nationaltidende, en Totrækker med Trækpligt og en overordentlig interessant Idé.

V. Røpke.

P. A. Larsen, Rønne

Skakbladet 1940

Pr. i DSK's nationale Turnering 1940

Selvmat i 5 Træk. 1. Te7!
1. -, f5. 2. Tf-f7. 3. Sf5†. 4. Dc8.
5. f3. 1. -, g5. 2. Tg7. 3. Tf-f7.
4. Dd8†. 5. Kf8.

DANSK SKAKPROBLEM KLUB

*Kontingent: Aktive Medlemmer i København 8 Kr. aarligt
Passive Medlemmer i København 4 Kr. aarligt
Medlemmer udenfor København 4 Kr. aarligt
Medlemmer udenfor Danmark 5 Kr. aarligt incl.
Aarsskriftet
Moderation kan gives efter Bestyrelsens Skøn*

*Møde hver Maaned i Industriforeningen, Vestre Boulevard 18,
København, som Regel den første eller anden Torsdag Aften
Kl. 19,30*

Alle Oplysninger gives ved Henvendelse til Bestyrelsen:

*Driftsleder, Ingeniør H. V. Tuxen, Gerdasgade 11, Valby, Telefon
Valby 5273, Formand og Bibliotekar*

*Overassistent K. A. K. Larsen, Gadevangsvej 10, Hillerød,
Telefon Hillerød 632*

*Buntnager E. Uldaler, Enghavevej 62, København V., Telefon
Vester 9439y, Kassører*

*Landsretssagfører R. Prytz, Vestre Boulevard 40, København V.,
Telefon Central 14645 (fri Notering), Sekretær*

Journalist P. Toft, Nitivej 3, København F

Benyt ved alle Indbetalinger Foreningens Girokonto Nr. 3867

GRAFIA . KØBENHAVN N.